Jaarverantwoording 2018

Versie: Dagelijks Bestuur 12 april 2019
Status: Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur

Voorwoord

In januari heb ik ons publieksjaarverslag met u gedeeld. Deze gaf u visueel en interactief beeld van de taken en werkzaamheden van Veiligheidsregio Limburg-Noord. Nu bied ik u onze financiële jaarverantwoording 2018 aan.

Ondanks strakke financiële sturing is het niet gelukt om het jaar met een positief resultaat af te sluiten. We begonnen het jaar stormachtig met stevige wind en hoosbuien. De zomer was langdurig zonnig en heet met als gevolg extreme droogte. Deze weersomstandigheden hebben grote inzet gevraagd van onze (vrijwillige) brandweer en ook bij crisisbeheersing en de GGD zijn de gevolgen van het weer merkbaar geweest in de werkzaamheden.
Het forse aantal extra inzetten van met name onze (vrijwillige) brandweer heeft een behoorlijke invloed gehad op het uiteindelijke resultaat. Maar ook de niet ingecalculeerde afdracht van de werkgeverspremie voor onze vrijwilligers over 2017 en 2018, werd een behoorlijke streep door de rekening. Tegenvallers die de kwetsbaarheid van onze begroting blootlegden.
De GGD richt, na een heroriëntatie en interne herstructurering, zijn blik weer volledig naar buiten. Met de herstructurering is de GGD meer toekomstbestendig en kan het zijn taken op het gebied van de regionale gezondheid samen met en voor de gemeenten beter uitvoeren. Bijkomend effect is echter wel dat er extra kosten moesten worden gemaakt om dit te realiseren. Deze kosten drukken eenmalig op het resultaat van de veiligheidsregio.
Ondanks verwoede pogingen is het uiteindelijk niet meer gelukt om het uiteindelijke resultaat in positieve zin te beïnvloeden, waardoor het jaar 2018 met een negatief resultaat van 654.000 euro wordt afgesloten.

Jac Rooijmans
Algemeen directeur Veiligheidsregio Limburg-Noord

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Deel A Algemeen 5

1 Algemeen 5

1.1 Inleiding 5
1.2 Missie en strategie 5
1.3 Doelstellingen 6
1.4 Financieel resultaat 2018 6

Deel B Jaarverslag 7

2 Programmaverantwoording 7

2.1 Programma Gezondheid 7
2.2 Programma Veiligheid: Risicobeheersing 15
2.3 Programma Veiligheid: Basisbrandweerzorg 21
2.4 Programma Veiligheid: Crisisbeheersing 29
2.5 Overhead 39

3 Paragrafen 42

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 42
3.2 Bedrijfsvoering 45
3.3 Kapitaalgoederen 49
3.4 Financiering 50

Deel C Jaarrekening 52

4 Balans per 31 december 53

5 Het overzicht van baten en lasten 56

6 Toelichtingen 57

6.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 57
6.2 Toelichting op de balans 59
6.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 69
6.4 Sisa-bijlage bij de jaarrekening 78
6.5 Bijlage met gerealiseerde baten en lasten per taakveld 79

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 80

Lijst van afkortingen 83

Deel A Algemeen

1 Algemeen

1.1 Inleiding

In de jaarverantwoording 2018 wordt de realisatie afgezet tegen de begroting 2018.

De begroting 2018 is op 7 juli 2017 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN). In het Algemeen Bestuur van 21 december 2018 zijn twee begrotingswijzigingen 2018 vastgesteld. Begrotingswijziging 1 betreft een technische wijziging in verband met interne verschuivingen ten aanzien van de toerekening van de overhead. Tevens is in deze wijziging het beëindigen van het Centraal Meld- en Actiepunt (CMA) binnen de Veiligheidsregio verwerkt. Deze wijzigingen leiden niet tot een aanpassing van de gemeentelijke bijdrage en zijn daarom als een technische wijziging voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.
Begrotingswijziging 2 betreft de aanpassing van de begroting vanwege de compensatie van de indexatie van lonen en prijzen in de gemeentelijke bijdrage. Besloten is tot het hanteren van de door het Centraal Plan Bureau (CPB) in maart gepubliceerde index ‘loonvoet sector overheid’ voor de loonontwikkelingen. Eventuele correctie vindt achteraf plaats op basis van de werkelijk gemaakte kosten. Voor de materiële kosten wordt de ‘index materiële overheidsconsumptie’ (IMOC) toegepast. Na een zienswijzetraject heeft het Algemeen Bestuur bepaald dat de gemeentelijke bijdrage voor 2018 opgehoogd wordt voor het opvangen van de loonontwikkeling (nieuwe cao gemeenten en stijging pensioenpremie) ten bedrage van € 1.049.400.

1.2 Missie en strategie

De ambitie van de VRLN is om in 2025 de gezondste en veiligste regio te zijn. Een veilige en gezonde regio Limburg-Noord komt tot stand dankzij een gezamenlijke inspanning van burgers, organisaties, bedrijven en overheden. VRLN heeft een belangrijke en verbindende rol bij het voorkomen en bestrijden van onveiligheid en ongezondheid. Bij het voorkomen ondersteunt VRLN mensen in het maken van veilige en gezonde keuzes, bij het bestrijden ervan opereert VRLN slagvaardig en effectief. VRLN voldoet daarbij aan professionele standaarden en bestuurlijke verwachtingen.

De meerjarenstrategie van de VRLN kent drie speerpunten:

- risicogericht: door sturing op risico’s en continue omgevingsanalyse kunnen we onze inspanningen beter richten (effectiviteit);
- vraaggericht: elke vraag gaat eigenlijk over een risico, we helpen de klant het liefst voordat hij een vraag stelt;
- informatiegestuurd: we maken op een slimme manier informatie levend en versterken hiermee de betrouwbare en deskundige informatiepositie.

1.3 Doelstellingen

De burgers in de regio zijn op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor hun veiligheid en gezondheid. Daarbij staan zij niet alleen. De Veiligheidsregio helpt hen om die verantwoordelijkheid te kunnen nemen. Daarom zijn preventie en preventieve maatregelen erg belangrijk. Inzet daarbij is dat burgers door verantwoord gedrag problemen op het vlak van veiligheid of gezondheid voorkomen of kunnen verminderen. Als vangnet zorgt de Veiligheidsregio voor brandweerzorg, voor coördinatie bij hulpverlening en voor maatregelen en voorzieningen op het vlak van de publieke gezondheid.

De taken en verantwoordelijkheden van de Veiligheidsregio vinden hun basis in de Wet veiligheidsregio's en in de Wet publieke gezondheid. De organisatie voert die taken uit binnen de vastgestelde kaders van de begroting 2018.

1.4 Financieel resultaat 2018

Het financieel resultaat over 2018 bedraagt na de mutaties reserves € 654.000 nadelig. Tussentijds heeft het resultaat zich ontwikkeld van € 343.000 nadelig bij de bestuursrapportage over het eerste half jaar, naar het eindresultaat zoals genoemd. De belangrijkste oorzaak voor de afwijking van het resultaat ten opzichte van de bestuursrapportage is gelegen in een nabetaling op de werkgeverspremie Zorgverzekeringswet (Zvw) vrijwilligers over 2017 en 2018.

Het resultaat is opgebouwd uit de programma's Gezondheid, Risicobeheersing, Basisbrandweerzorg, Crisisbeheersing en uit Overhead. De programma-specifieke overhead wordt direct aan het betreffende programma toegerekend. De generieke overhead wordt op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de programma's.

Financieel resultaat *(bedragen in duizenden euro's)*

	Programma's en overhead	Toerekening programma-specifieke overhead	Programma's (incl. programma-specifieke overhead)	Toerekening generieke overhead	Programma's (incl. toerekening overhead)
Gezondheid	-46	0	-46	119	73
Veiligheid: Risicobeheersing	93	-51	42	20	62
Veiligheid: Basisbrandweerzorg	-1.009	-90	-1.099	182	-917
Veiligheid: Crisisbeheersing	94	-1	93	35	128
Generieke overhead	356		356		0
Programma-specifieke overhead	-142		0		0
	-654		**-654**		**-654**

Deel B Jaarverslag

2 Programmaverantwoording

In dit onderdeel staat de inhoudelijke toelichting op de uitvoering en het verloop van de programma's van de Veiligheidsregio.

2.1 Programma Gezondheid

De Wet publieke gezondheid (Wpg) geeft de gemeenten de opdracht om, via een gemeenschappelijke regeling, een gemeentelijke gezondheidsdienst in te stellen en in stand te houden. De gemeenten zijn daarmee eigenaar en opdrachtgever van de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD). In die rol dienen gemeenten te borgen dat bepaalde deskundigheden bij de GGD beschikbaar zijn.

Kernactiviteit van de GGD blijft het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de ruim 515.000 inwoners in de regio. De primaire kerntaken van de GGD betreffen gezondheidsbescherming, gezondheidsbevordering en ziektepreventie. Bovendien vervult de publieke gezondheid een belangrijke rol in de voorbereiding en respons op (dreigende) crisissituaties; denk bijvoorbeeld aan infectieziektebestrijding of het optreden bij incidenten die veel maatschappelijke onrust (kunnen) veroorzaken. Monitoring en rapportage van de (regionale) publieke gezondheid en het doen van onderzoek hiernaar bieden richting.

Een sterke publieke gezondheid is een krachtig instrument om concreet invulling te geven aan de publieke belangen in onder andere het (grotendeels private) zorgveld. De resultaten in de publieke gezondheid dragen bij aan de verschillende beleidsdomeinen binnen de gemeenten. Denk hierbij aan (arbeids-)participatie, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), ruimtelijke ordening en sociale veiligheid.

Het programma Gezondheid bestaat uit 5 programmaonderdelen:

- Jeugdgezondheidszorg 0-18;
- Uitvoerende taken gezondheidsbescherming;
- Bewaken publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crisis;
- Toezicht houden en
- Onderzoek, kennis en advies.

Algemene ontwikkelingen in 2018

Meningokokken ACWY
De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft besloten om alle kinderen van 14 maanden en jongeren tussen 12 en 14 jaar een vaccinatie aan te bieden die beschermt tegen Meningokokken A, C, W en Y (MenACWY). In het laatste kwartaal van 2018 vond de eerste vaccinatie plaats waarbij jongeren opgeroepen zijn die tussen 1 mei en 31 december 2018 14 jaar zijn geworden. Gedurende deze groepsvaccinatie zijn er 3.198 jongeren gevaccineerd. Door het jaar heen hebben nog 3.310 reguliere vaccinaties plaatsgevonden. In totaal zijn 6.508 kinderen gevaccineerd in 2018.

Statushouders
In 2017 is een voorlopig bedrag voor de zorg aan statushouders door de Bestuurscommissie GGD bepaald. De periode waarover de vergoeding werd verleend betrof de jaren 2016, 2017 en 2018. Voor de periode 2016-2018 is een bedrag van € 695.000 begroot. Hierin opgenomen is € 187.000 voor de inzet van tolken. Doordat tolken in de praktijk slechts beperkt werden ingezet, is in 2018 een deel van het budget (€ 180.000) terugbetaald aan de gemeenten.

In 2018 heeft de GGD € 130.000 kosten gemaakt aan zorgvelening aan statushouders. Deze kosten hebben meerendeels betrekking op jeugdgezondheidszorg. Deze kosten vallen in 2018 € 50.000 hoger uit dan geraamd wat wordt veroorzaakt door meer huisbezoeken/contactmomenten onder jongeren 0-4 jaar. Door het in eerste aanleg ontbreken van juiste informatie over de herkomst van de statushouders in onze regio is de screening op tuberculose (TBC) later op gang gekomen en derhalve achtergebleven bij de verwachte aantallen. Eind 2018 is een bedrag van € 60.000 van het totale budget nog niet besteed.

Doorontwikkeling GGD
De in het derde kwartaal van 2017 ingezette doorontwikkeling GGD heeft in 2018 zijn weerslag gekregen en is eind 2018 formeel afgesloten. Het doel van deze doorontwikkeling was de GGD toekomstbestendig te maken waarbij meer en meer aansluiting wordt gezocht bij de vraag vanuit de regio. Ten behoeve van deze doorontwikkeling is in de tijdelijkheid een hulpstructuur ingericht geweest, waarbij onder meer gebruik is gemaakt van externe inhuur. Met de aanstelling van een nieuw managementteam is deze hulpstructuur komen te vervallen.

Wat hebben we gedaan?

2.1.1 Jeugdgezondheidszorg 0-18

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) heeft als taak alle kinderen in beeld te hebben. Daartoe wordt voortdurend de gezondheidstoestand van de kinderen gemonitord en worden ouders en beleidsmakers geadviseerd ten aanzien van de bevordering van de gezondheid van alle 0-18 jarigen in onze regio. Dit gebeurt voornamelijk in de contactmomenten. In het kader van het inspelen op vraag- en risicogerichte zorg houdt de GGD minder vast aan de standaardcontactmomenten zoals die voorheen waren voorgeschreven voor de categorie 0-4 jaar. Hierdoor kan de JGZ meer aanvullend onderzoek op indicatie verrichten bij kinderen die extra zorg nodig hebben. Bij gesignaleerde

problemen of bij risicogroepen beoordeelt de GGD of extra ondersteuning, hulp of zorg nodig is en koppelt daarbij zorgbehoevende en zorgverlener aan elkaar. Hierdoor is de verhouding tussen risicozorg en reguliere zorg gewijzigd.

Onderstaand is weergegeven hoe de verhouding reguliere contacten ten opzichte van contacten op indicatie zich ontwikkelt. De belangrijkste conclusie is dat er meer aandacht is voor de risicokinderen. Deze ontwikkeling is ook zichtbaar bij jongeren tussen de 4-18 jaar, waarbij in 2018 zo'n 35% aan contacten op indicatie is gerealiseerd.

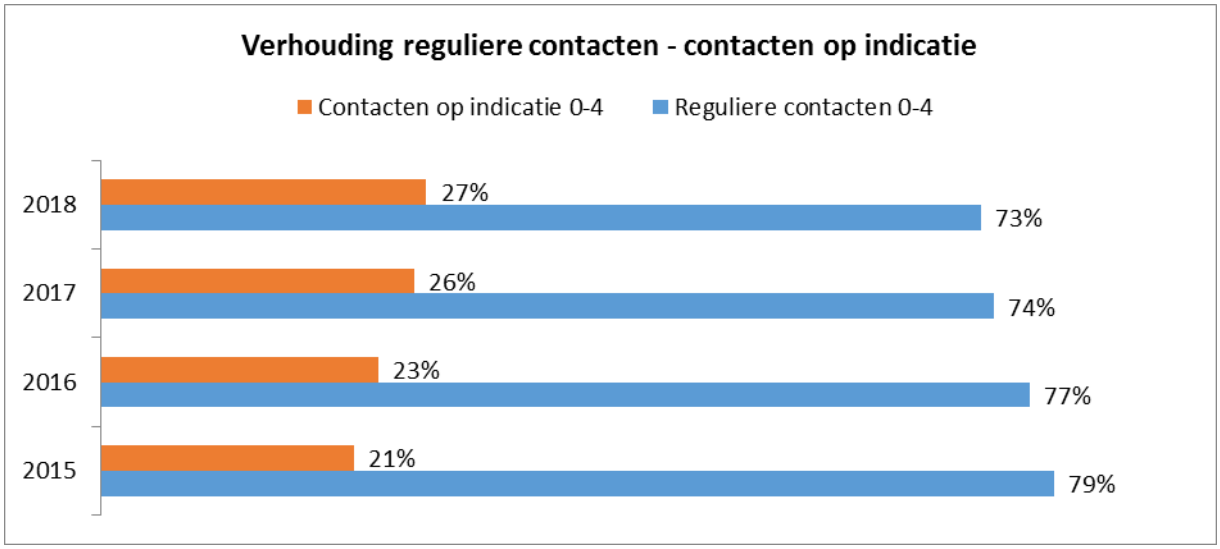

Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

De vaccinatiegraad in onze regio behoort tot de top 2 van Nederland. Ondanks een dalende trend blijft de vaccinatiegraad in onze regio hoog. Landelijk zien we dat steeds meer ouders hun kind niet of pas veel later dan de aanbevolen leeftijd laten vaccineren. Er leeft met name een negatief sentiment tegen de BMR- en de HPV-vaccinatie. Zowel landelijk als regionaal vindt er voorlichting en campagne plaats om ouders het nut en de noodzaak van het vaccineren uit te leggen. Daarnaast organiseert de GGD het rijksvaccinatieprogramma dicht bij de burger en kunnen jongeren ook zonder afspraak op de verschillende locaties terecht om gevaccineerd te worden. Indien nodig gaat de GGD met hen in gesprek over het al dan niet vaccineren. De vaccinatiegraad in onze regio is voor alle vaccinaties hoger dan het landelijk gemiddelde.
De in 2018 gerealiseerde vaccinatiegraad in onze regio wordt medio 2019 door het RIVM gepubliceerd.

Basispakket

In navolging van de doorontwikkeling GGD is gedurende 2018 kritisch gekeken naar het door de GGD Limburg-Noord geleverde basispakket JGZ. In het landelijke basispakket JGZ staat welke activiteiten de jeugdgezondheidszorg aan elk kind in Nederland moet aanbieden. Monitoren, signaleren en screenen vormen de kern van het basispakket JGZ. Kindermishandeling, overgewicht, internetgebruik en contactmoment adolescenten kregen al langer aandacht, maar zijn nu ook wettelijk vastgelegd. Hetzelfde geldt voor voorlichting, begeleiding, en toeleiding naar zorg.

Indicatoren	Realisatie
• Alle kinderen zijn in beeld	Ja
• Alle kinderen wordt jeugdgezondheidszorg aangeboden door ons of andere partners (bv. kinderarts)	Ja
• JGZ-consulten worden tijdig uitgevoerd cf. landelijke veldnormen (binnen bandbreedte van 10%, gebaseerd op de leeftijd van het kind)	Ja
• Personen die naar de regio Limburg-Noord verhuizen, worden binnen 3 maanden in zorg genomen	Ja
• Alle verrichtingen waar een absolute tijdslimiet aan is verbonden, worden binnen de gestelde norm behaald bv. postnataal onderzoek, eerste vaccinatie	Ja
• Ieder vluchtelingenkind dat in zorg komt wordt binnen 6 weken gezien	Ja
Rijksvaccinatieprogramma	
• Vaccinaties zijn aangeboden aan alle kinderen die daarvoor in aanmerking komen conform Rijksvaccinatieprogramma	Ja
• De algemene vaccinatiegraad is conform RIVM-streefwaarde 95%	*
• De streefwaarde van de HPV-vaccinatiegraad is conform RIVM-streefwaarde 63%	*

**Vaccinatiegraad: gegevens nog niet beschikbaar over 2018. Deze zijn afkomstig van het RIVM en worden later in het jaar pas gepubliceerd.*

2.1.2 Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Infectieziektebestrijding

Er was begin van het jaar veel ophef over de opkomst van type W meningokokken. Voor 2017 werd deze maar zelden aangetroffen in ons land. Het RVP werd er op aangepast en er heeft in oktober een groepsvaccinatie plaatsgevonden. De GGD Limburg-Noord ontving zeven meldingen welke onderverdeeld zijn in vier maal type W, twee maal type B (van oudsher de meest voorkomende variant) en eenmaal type Y. Deze laatste is een zeldzamere variant.

Begin 2012 zijn de oude regelingen Aanvullende Curatieve Soa-zorg en Aanvullende Seksualiteits Hulpverlening geïntegreerd tot een nieuwe regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG). Deze ASG-regeling wordt uitgevoerd door het RIVM. Doel van deze regeling is het bevorderen van de publieke gezondheid en specifiek de integratie van de curatieve soa-zorg en seksualiteitshulpverlening (ook wel Sense genoemd) voor met name jongeren onder de 25 jaar. Essentieel is dat de curatieve zorg aansluit op de preventieve seksuele gezondheidsactiviteiten welke worden uitgevoerd in het kader van de Wet Publieke Gezondheid. In 2018 hebben we 2.274 reguliere consulten gerealiseerd en zijn er 231 Sense contactmomenten geweest. Een lichte stijging ten opzichte van voorgaand jaar.

Rondom TBC-bestrijding zijn er binnen onze regio 37 patiënten in zorg geweest in 2018. Daarnaast is per augustus 2018 het ICT-systeem iTBC geïntroduceerd. Met het realiseren van één gezamenlijke, landelijk informatiesysteem voor tuberculosebestrijding (iTBC) zetten de GGD'en een belangrijke stap in de bestrijding van deze infectieziekte. Onze GGD is afgelopen tijd één van de drijvende krachten geweest om dit te realiseren. iTBC stelt GGD'en in staat sneller en doeltreffender in te kunnen grijpen

in geval van een TBC-uitbraak en heeft als doel TBC-bestrijding doelmatig en efficiënt te organiseren en ondersteunt de landelijke samenwerking.
Nog altijd raken jaarlijks negen miljoen mensen besmet met de TBC-bacterie. Nederland telt per jaar ongeveer 800 gevallen van actieve tuberculose. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de bestrijding, waarbij deze taak door de GGD'en wordt uitgevoerd. De GGD verricht zowel individuele patiëntenzorg als screening en bron- en contactonderzoek.

Ten aanzien van reizigers(herhaal-)consulten zijn er in 2018 zo'n 11.000 gerealiseerd.

Indicatoren	Realisatie
• 95% van de meldingen in het kader van de Wpg zijn binnen de gestelde termijn gedaan	96,7%
• Minimaal 85% van de TBC-behandelingen worden afgerond binnen de daarvoor gestelde termijn	100%
• TBC-vaccinatiegraad van kinderen (mits zij hiervoor in aanmerking komen) is 85%	*
• Reizigerszorg: klanttevredenheid haalt een rapportcijfer van minimaal 7,5	8,1

** Cijfers vooralsnog niet uit iTBC te halen*

Technische hygiënezorg

De GGD adviseert bij evenementen en bij risicolocaties. Daarnaast voert zij inspecties uit op naleving van de gezondheidsvoorschriften ten behoeve van vergunningverlening aan tattoo- en piercingshops, op verzoek van de gemeenten bij seksinrichtingen en op verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) bij asielzoekerscentra.
In 2018 zijn 44 tattoo- en/of piercingshops geïnspecteerd. In samenwerking met de GHOR heeft de GGD in 2018 diverse informatiekaarten voor evenementenorganisaties gerealiseerd, zoals bijvoorbeeld voor obstacle runs, nieuwjaarsduiken en wat te doen bij hitte.

Indicatoren	Realisatie
• We verrichten 100% van de evenementeninspecties	Ja
• 100% van de bij ons aangemelde seksinrichtingen zijn geïnspecteerd	Ja
• Eind 2018 is er beleid gemaakt op basis van de risico-inventarisatie die in 2017 door middel van een quickscan bij alle gemeenten is uitgevoerd	Lopend

Medische milieukunde

In het coalitieakkoord 2015-2019 zijn afspraken gemaakt over asbestdaken. Provinciale Staten heeft een aanvalsplan Asbest en Energie opgesteld. Waar nodig wordt door de GGD de communicatie over het provinciaal asbest aanvalsplan verzorgd. Dit in samenwerking met GGD Zuid-Limburg en met de Provincie Limburg.

Indicatoren	Realisatie
• Op basis van onze eigen kwaliteitsnormen wordt op 100% van de vragen met betrekking tot gezondheidsrisico's door milieuverontreiniging een antwoord gegeven • Klanttevredenheid: rapportcijfer van minimaal 8,0 is gehaald	100% *

** Het voldoen aan de opgestelde kwaliteitsnormen is een betere indicator dan het onderzoek naar de klanttevredenheid, derhalve wordt dit onderzoek niet meer uitgevoerd.*

Forensische geneeskunde

Het gerealiseerd aantal lijkschouwingen en forensische onderzoeken in 2018 is respectievelijk 657 en 509. Het aantal lijkschouwingen is inclusief 186 euthanasieverklaringen. In 1.399 gevallen is de GGD ingeschakeld voor arrestantenzorg. De duur van het uitvoeren van een forensisch medisch onderzoek is toegenomen, wat duidt op een mogelijk grotere complexiteit per zaak. De GGD heeft in 2018 te kampen gehad met de (landelijke) uitdaging om te kunnen beschikken over voldoende forensische artsen. Dit betekent dat ondanks intensieve samenwerking op dit gebied met de GGD'en in zuid Nederland het waarborgen van regionale beschikbaarheid artsen forensische geneeskunde een stevige uitdaging is geweest. Door de flexibele regio overstijgende inzet van artsen is de dekkingsgraad in 2018 wel gerealiseerd, maar onvoldoende structureel geborgd. Dit blijft ook naar 2019 toe een aandachtspunt.

Indicatoren	Realisatie
• Bereikbaarheid/beschikbaarheid is geborgd met 100%	100%

2.1.3 Bewaken publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crisis

In 2018 hebben er 10 incidenten op het gebied van psychosociale hulpverlening (PSH) plaatsgevonden. Met dit aantal wordt ook jaarlijks rekening gehouden. Daarnaast zijn er zes nieuwe scenarioteams opgestart. Vanuit voorgaande jaren zijn er vijf lopende zaken mee overgenomen in 2018. De GGD Limburg-Noord is eind 2018 tevens gestart met het vergroten van de bewustheid van de GGD in een crisissituatie. Het doel is om te komen tot het punt waarop iedere medewerker weet wat van hem verwacht wordt in een warme situatie. Eind 2018 is tevens een PSH-oefening gehouden.

Indicatoren	Realisatie
• Psychosociale hulpverlening: in 100% van de gevallen zijn de taken binnen de gestelde opkomsttijd opgepakt	100%
• Opgeschaalde medische milieukunde: in 100% van de gevallen zijn de taken binnen de gestelde opkomsttijd opgepakt	100%
• Opgeschaalde infectieziektebestrijding: in 100% van de gevallen zijn de taken binnen de gestelde opkomsttijd opgepakt	100%
• Gezondheidsonderzoek bij rampen: in 100% van de gevallen wordt advies uitgebracht naar aanleiding van de gestelde vraag	100%

2.1.4 Toezicht houden

De GGD voert de wettelijk verplichte inspecties uit van kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, voorzieningen voor buitenschoolse opvang, gastouderbureaus en jeugdverblijven. In het jaar 2018 zijn er 435 inspecties uitgevoerd.

Indicator	Realisatie
• 100% van de instellingen is (al dan niet op basis van indicatie) geïnspecteerd en een rapport is opgemaakt	100%

2.1.5 Onderzoek, kennis en advies

Een belangrijke kerntaak van de publieke gezondheidszorg betreft het uitvoeren van activiteiten om de staat van de volksgezondheid in kaart te brengen en te evalueren. Vanuit deze kerntaak richt de GGD zich meer en meer op brede gezondheidsthema's waarbij, indien dit bijdraagt aan het beeld van de publieke gezondheid, de verbinding wordt opgezocht met externe partijen. Zo is bijvoorbeeld samen met zorgverzekeraar VGZ en VieCuri \medisch Centrum de huidige zorgbehoefte en de ontwikkeling daarvan, alsmedede hiermee gepaard gaande zorgkosten in kaart gebracht. Dit teneinde zorg continuïteit in onze regio te kunnen waarborgen.

Daarnaast is de GGD zich in 2018 nog sterker gaan richten op het combineren van verschillende databronnen die lokaal en/of landelijk beschikbaar zijn. Dit leidt tot beter inzicht in de dverse onderliggende factoren die van invloed zijn op onze volksgezondheid: leefomgeving, arbeid (armoede) en onderwijs (laaggeletterdheid). Voor 2019 nemen wij daarin mee de veranderingen in inrichting en kwaliteit van de leefomgeving (omgevingswet), de flexibilisering van de arbeidsmarkt en de regionale verschillen in groei en krimp van de bevolking.

We zien dat juist bij kwetsbare- en risicogroepen vaak sprake is van een opeenstapeling van gezondheids- en sociale problemen. Met deze nieuwe bredere inzichten zijn wij in staat om onze gemeenten nog beter te kunnen ondersteunen bij hun lokale gezondheidsbeleid. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot een gezondheidsprofiel voor statushouders dat per gemeente wordt opgesteld. Ook worden gemeentelijke data uit het sociaal domein gecombineerd met de gegevens uit de diverse monitors en het Elektronisch Kinddossier (EKD) waarover de GGD beschikt. Dit leidt tot meer inzicht op gemeentelijk (wijk) niveau op verschillende determinanten van (publieke) gezondheid.

Op diverse thema's publieke gezondheid wordt de samenwerking met de GGD Zuid-Limburg, de Universiteit Maastricht en de Provincie Limburg opgezocht. Beide GGD-en geven daarmee mede vorm en invulling aan de sociale agenda van de provicie.

Indicator	Realisatie
• Voor tevredenheid van de aanvrager over het advies en ondersteuning is minimaal het rapportcijfer 7 gehaald	7,7

Wat heeft het gekost?

In de onderstaande tabel zijn de voornaamste afwijkingen ten opzicht van de begroting weergegeven.

(Bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving	i/s	Baten	Lasten
Jeugdgezondheidszorg 0-18			
Inkomsten: RVP meer opbrengsten door meer vaccinaties (excl. MenACWY)	s/i	105 V	
Inkomsten: RVP opbrengsten groepsvaccinatie MenACWY	i	65 V	
Inkomsten: hogere inkomsten voorzorg (100), asielzoekerszorg (40) en statushouders (61)	i	201 V	
Personeel: inzet personeel t.b.v. asielzoekerszorg en statushouders	i		145 N
Uitvoerende taken gezondheidsbescherming			
Reizigerszorg:			
hogere baten stijgende vraag (herhaal)consulten en toename van vaccinaties	i	360 V	
hogere inkoop vaccins (140) en hogere personele inzet (45)	i		185 N
TBC:			
lagere kosten voor onderhoud en afschrijving apparatuur	i		19 V
hogere kosten voor software en licenties	s		15 N
Seksuele gezondheid: meer gerealiseerde laboratoriumonderzoeken	s		20 N
Forensische geneeskunde: hogere realisatie piketvergoedingen	i		33 N
Toezicht houden			
Inkomsten: hogere opbrengsten inspecties	i	50 V	
Personeel: meer inzet personeel vanwege vervanging zwangerschap	i		18 N
ontvangen UWV-uitkering zwangerschap	i	17 V	
Onderzoek kennis en advies			
Subsidies: terug te betalen subsidie opleiding artsen	i	85 N	
Personeel: lagere besteding opleidingsgelden	i		30 V
Personeel: extra kosten ten behoeve van doorontwikkeling GGD	i		392 N
	Saldo	713 V	759 N
Resultaat programma			46 N
Resultaat op programma-specifieke overhead			0
Per saldo resultaat programma inclusief programma-specifieke overhead			46 N
Toegerekend resultaat op generieke overhead			*119 V*
Resultaat programma inclusief specifieke en generieke overhead			*73 V*

incidentele (i) of structurele (s) afwijking

V (voordeel) = meer baten of minder lasten, N (nadeel) = minder baten of meer lasten

2.2 Programma Veiligheid: Risicobeheersing

Gemeenten willen een veilige woon- en leefomgeving voor hun inwoners. Sociale veiligheid is daarbij een belangrijk aandachtsveld, maar ook doelen op het vlak van de fysieke veiligheid zoals vermindering van het aantal incidenten en calamiteiten zijn voor gemeenten erg belangrijk. Hierbij werken zij samen met professionals, zoals politie en veiligheidsregio. Ook zetten zij in op versterken van de betrokkenheid en vergroting van het zelf oplossend vermogen van hun inwoners en ondernemers.
De veiligheidsregio helpt gemeenten hierbij. In het programma Risicobeheersing biedt zij gemeenten deskundige hulp bij het voorkomen en beperken van (brand)incidenten en bij het indammen van brandrisico's. Daarnaast wordt er specifiek aandacht gegeven aan het voorkomen van branden en ongevallen door het stimuleren van brandveilig gedrag bij burgers, organisaties en bedrijven (voorheen Brandveilig Leven). In vergunningstrajecten zorgt de veiligheidsregio voor deskundige advisering op het gebied van de ruimtelijke, industriële en gebruiksveiligheid en in bouwtrajecten. De regio werkt vanuit het begrip "meerlaagse veiligheid" waarbij in iedere fase van het realiseren van een ruimtelijke ontwikkeling of bouwwerk een passend instrument ingezet kan worden om fysieke veiligheid te vergroten.

Het programma Risicobeheersing bestaat uit vijf programmaonderdelen:

- Ruimtelijke veiligheid;
- Industriële veiligheid;
- Bouwveiligheid;
- Gebruiksveiligheid;
- Onderzoek, beleid en projecten.

Algemene ontwikkelingen in 2018

Doorontwikkeling Risicobeheersing
De komst van de nieuwe omgevingswet, de invoering van de wet kwaliteitsborging bouw en de omslag van een regelgerichte naar een risicogerichte adviespraktijk zijn aanleiding geweest om de afdeling kritisch onder de loep te nemen. In 2018 hebben we een nieuwe koers/identiteit vastgesteld voor de afdeling. Onze ideeën over de nieuwe koers hebben we getoetst in 2 klankbordbijeenkomsten met gemeenten en partners. De koers werd herkend en aangevuld met twee belangrijke aandachtspunten: Risicobeheersing wordt gezien als een betrouwbare en professionele partner. Er moet meer aandacht komen 1. voor het opdrachtgever- opdrachtnemer-schap gericht op maatschappelijk effect; 2. Het zichtbaar maken van de rol van risicobeheersing in het leveren van betekenisvolle informatie, het doorleven van risico-scenario's en het overbrengen van de adviezen. De nieuwe koers is uitgewerkt in een concreet verbeterplan voor de komende 3 jaar met een duidelijke prioritering: integraal adviseren (inrichten van casemanagement), risicogericht branchetoezicht (waaronder een pilot met RUD) informatiemanagement (waaronder implementatie "Allen voor Een"), en het inrichten van accountmanagement.

Opstellen strategisch opleidings- en personeelsplan
Er is een opleidingsplan gemaakt voor de collectieve opleidingsbehoefte van de medewerkers risicobeheersing. Dit plan is in uitvoering. Dit plan wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld op basis van de individuele ontwikkelgesprekken en op basis van het stappenplan voor de doorontwikkeling van Risicobeheersing. De implementatie van de nieuwe omgevingswet vormt daarbij een belangrijke leidraad. Voor het strategisch personeelsplan is een eerste aanzet gegeven. Er is een overzicht gemaakt van loopbaanwens/perspectief van elke medewerker in de afdeling. Tevens is een eerste analyse gemaakt van de behoefte vanuit afdelingsperspectief. Daaruit is de noodzaak naar voren gekomen om minimaal twee opleidingsplekken voor adviseurs omgevingsveiligheid te gaan realiseren.

Invoering gebiedsgerichte aanpak voor preventietaken
Het ontwikkelen van een gebiedsgerichte aanpak voor preventietaken is een ambitieuze doelstelling. Die hangt nauw samen met de doelstelling om meer informatie-gestuurd te gaan werken. Deze doelstelling hebben we moeten bijstellen. Vanaf 1 juli zijn wij, door de invoering van de digitale checklist bij de uitvoering van gebruikscontroles, in staat om data te verzamelen over het naleefgedrag van gebouweigenaren. De gemeenten hebben hier nog geen kennis van genomen. De eerste kwalitatieve rapportage wordt in de eerste helft van 2019 opgeleverd.

Evaluatie meer-jarenuitvoeringsprogramma
Afgelopen jaar hebben we uit de accountgesprekken met de gemeenten opgehaald dat er behoefte is aan een meer realistische capaciteitsplanning en afspraken op niveau van te behalen inhoudelijke doelstellingen in plaats van afspraken over aantallen adviezen en controles. Deze behoefte hebben we als prioriteit meegenomen in het verbeterplan Risicobeheersing en komt terug in de afspraken die we gaan maken voor de beleidsperiode 2020- 2023. De uitkomst van de kwalitatieve rapportage over het naleefgedrag (zie vorige alinea) vormt een belangrijke component voor het nieuwe programma.

Risk Factory
In juli 2018 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de Risk Factory op de locatie Nijmeegseweg in Venlo. De Risk Factory is een belevingscentrum waar op een realistische manier diverse risicoscenario's op het gebied van gezondheid en veiligheid beleefd kunnen worden. Door ervaring op te doen met zaken als onder andere brandveiligheid, cyberpesten, verkeersveiligheid, crisissituaties, gezondheid en 112-bellen, krijgen basisschoolleerlingen en mogelijk ook senioren een groter veiligheids- en gezondheidsbewustzijn én concrete handelingsmogelijkheden om met deze potentiële risico's om te gaan. De voorbereiding op een bezoek aan de Risk Factory begint voor basisschoolleerlingen al in de klas, waar ze aan de hand van een 'game' kennis maken met de scenario's die ze tijdens het bezoek gaan beleven.
Vanuit risicobeheersing wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de Risk Factory in de vorm van brandveiligheidsscenario's. Het inrichten van deze op gedragsverandering gerichte ervaringsscenario's vindt deels plaats op al in de Twente ontwikkelde concepten. Voor risicobeheersing betekent dit een financiële inspanning waarbij er deels vanuit oud voor nieuw binnen brandveiligheid middelen worden vrijgemaakt ter dekking[1]. De begrotingsmutaties vanuit andere

[1] In de transitiefase blijven de lopende afspraken met de scholen behouden.

financieringsbronnen worden in de loop van 2019 verwerkt, maar raken de gemeentelijke exploitatie niet. In december 2018 is een gedetailleerde exploitatiebegroting aan het bestuur gepresenteerd en akkoord bevonden. Inmiddels heeft de Provincie Limburg een bedrag van € 315.000 toegekend voor dit initiatief. De voorbereidingen zijn in volle gang. In het tweede kwartaal van 2019 worden de eerste scholen in de Risk Factory ontvangen. Eind 2018 waren met 20% van de scholen afspraken gemaakt over deelname aan de Risk Factory. Inmiddels is dit al gestegen naar bijna 1/3 van de scholen, meer dan voldoende om te starten voor de zomervakantie 2019. Met de overige koepelorganisaties van scholen vinden nog gesprekken plaats.

Ook vanuit de andere programma's binnen Veiligheid wordt een bijdrage geleverd aan de Risk Factory. In deze rapportage is er voor gekozen om dit onderwerp alleen hier te behandelen.

Wat hebben we gedaan?

Met de eerste opzet van de indicatoren in de begroting 2016 zijn de doorlooptijden van adviesaanvragen als indicator opgevoerd. Deze staan ook nog in de begroting 2018. In de praktijk blijkt dit geen werkbare indicator te zijn, aangezien de doorlooptijd afhankelijk is van veel factoren die ook buiten de invloedsfeer van de VRLN vallen (zoals een tijdige aanvraag of volledigheid van stukken). Vandaar ook dat in de begroting 2019 al een eerste aanzet is gegeven voor betere en meer kwalitatieve indicatoren. Voor de begroting 2020 en mogelijk al de jaarverantwoording 2019 zullen deze in overleg met diverse in- en externe betrokkenen nader worden aangescherpt. Hierbij zal een betere balans gezocht worden tussen kwantitatieve en kwalitatieve verantwoording over risicobeheersing. Op de indicator doorlooptijd wordt in deze rapportage dan ook niet meer gerapporteerd. Het aantal uitgebrachte adviezen is gemiddeld wat hoger dan geraamd. Dit kan opgevangen worden binnen de bestaande capaciteit, vooral door verbeteringen die gemeenten en VRLN hebben aangebracht in de processen (vooral rondom het aanleveren van benodigde documenten) en het tijdiger betrekken van onze consulenten bij trajecten.

3.2.1. Ruimtelijke veiligheid

We zien een toename in de adviesaanvragen ruimtelijke veiligheid ten opzichte van de raming en de realisatie vorig jaar. Een positieve ontwikkeling als het gaat om vroegtijdige betrokkenheid bij nieuwe ontwikkelingen in het fysieke domein. Aantal adviesaanvragen ruimtelijke veiligheid in 2018 is 229. Dit is inclusief 129 adviezen bluswatervoorziening/bereikbaarheid (dit jaar voor het eerst apart geregistreerd, vandaar een hoger aantal). Daarnaast zijn conform verwachting 1.988 uur besteed aan pro-actie overleg met gemeenten.

3.2.2. Industriële veiligheid

Het aantal adviesrapporten milieuvergunning en BRZO is conform planning: 73 rapporten inclusief BRZO-inspecties

3.2.3. Bouwveiligheid

Het aantal uitgebrachte adviesrapporten bouwveiligheid is 1027. Dit is meer dan geraamd. (raming is 900 op jaarbasis). We hebben deze stijging dit jaar op kunnen vangen o.a. doordat we op een aantal fronten efficiënter zijn gaan werken en omdat op een aantal andere producten minder aanvragen zijn geweest.

3.2.4. Gebruiksveiligheid

Het aantal adviesaanvragen brandveilig gebruik is 205, lager dan geraamd (250).

De invoering van de nieuwe wetgeving, AMVB overige plaatsen, heeft invloed gehad op de A- en B-categorie evenementen. Wij zien een verschuiving van laag-risico evenementen naar hoog-risico evenementen. Dit is terug te zien in het aantal adviezen dat wij afgegeven hebben: Veel minder standaardadviezen (geraamd 700 adviezen, gerealiseerd 458 adviezen), echter in capaciteit hebben we dezelfde inzet gedaan als in 2017: meer inzet op de complexe evenementen, vooroverleg en algemene ondersteuning n.a.v. invoering nieuwe AMVB.

Er zijn in 2018 1575 gebruikscontroles uitgevoerd. Dit is conform planning. Er zijn relatief meer her-controles uitgevoerd. Dit heeft te maken met een verbetering van het proces. Er wordt, bij geconstateerde gebreken, direct een her-controle ingepland door de medewerker waar voorheen eerst een rapport uitgebracht werd aan de gemeente die vervolgens een brief aan de gebruiker stuurde en een verzoek tot een her-controle bij de VRLN. Bij veel gemeenten leverde dit achterstanden op in de verwerking en uiteindelijk het uitblijven van verbeteracties.

Er zijn in 2018 239 voorlichtingsactiviteiten brandveilig gedrag uitgevoerd, iets meer dan geraamd. Daarnaast zijn 202 woningchecks uitgevoerd.

3.2.5. Onderzoek en beleid

De nieuwe omgevingswet
De voorbereiding op de nieuwe omgevingswet vraagt in toenemende mate om onze aandacht. Dit betreft intern de inrichting van onze processen en producten, de kwaliteit van onze informatievoorziening en de ontwikkeling van medewerkers. In onze dienstverlening hebben we vooral geïnvesteerd in het leggen van contact met gemeentelijke initiatiefnemers en projectleiders.
De VRLN participeert nu volop in pilots en overlegplatforms ter voorbereiding van de nieuwe omgevingswet. Wij hebben in dat kader een kader ontwikkeld voor kernwaarden fysieke veiligheid Voor 1 gemeente hebben we afgelopen jaar een concreet maatwerk-advies opgeleverd ten behoeve van de gemeentelijke omgevingsvisie. In december is het AB geïnformeerd over de kijkrichting van de VRLN ten aanzien van haar rol in de implementatie van de nieuwe omgevingswet.

Leantraject
In het kader van de controles gebruiksvergunningen bestaande bouw hebben we voor procesoptimalisatie een LEAN-traject doorlopen. Dit heeft geleid tot een verdere standaardisatie van het proces, de invoering van een standaard checklist en een directe planning van een her-controle bij

geconstateerde gebreken. De feedback van gemeenten in de accountgesprekken op de nieuwe procesgang is positief, onder meer vanwege de vermindering van de administratieve lasten.

Implementatie nieuwe beleid AMVB
We hebben regionaal ondersteuning geboden bij de implementatie van de nieuwe AMVB 'Brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen'.

Brandonderzoek
Er zijn 80 brandonderzoeken uitgevoerd (geraamd 50). Een flinke stijging die vooral te maken heeft met meer draagvlak in de organisatie en het groeiend inzicht in nut en noodzaak van deze informatie. Daarnaast is 109 maal onderzoek gedaan naar de brandoorzaak via een telefonisch afgenomen vragenlijst in het kader van het project 100% nabellen. De resultaten zijn verwerkt in een fact-sheet en worden gedeeld met de repressieve dienst. Daarnaast worden de resultaten meegewogen in de onderbouwing van een meer risicogerichte benadering van de toezichtstaak.

Brandrisicoprofiel
Ten behoeve van de voorbereiding van het brandweerbeleidsplan is een brandrisicoprofiel gemaakt. Het brandrisicoprofiel is vooral nodig om het regionaal dekkingsplan te onderbouwen. Daarnaast levert het brandrisicoprofiel sturings- informatie op ter onderbouwing van de beleidskeuzes.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan op hoofdlijnen de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

(Bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving	**i/s**	**Baten**	**Lasten**
Personeelskosten: per saldo voordeel op algemene personeelskosten, mede als gevolg van het niet structureel invullen van vacatures	i		114 V
Inhuur: nadeel als gevolg van het tijdelijk inhuren van deskundigheid in plaats van structurele aanstellingen	i		171 N
Subsidies: niet of lager geraamde inkomsten voor reguliere werkzaamheden	i	74 V	
Overige kosten: per saldo een voordeel	i		76 V
	saldo	74 V	19 V
Resultaat programma			93 V
Resultaat op programma-specifieke overhead (begeleiding doorontwikkeling)			51 N
Resultaat programma inclusief programma-specifieke overhead			**42 V**
Toegerekend resultaat op generieke overhead			*20 V*
Resultaat programma inclusief specifieke en generieke overhead			*62 V*

incidentele (i) of structurele (s) afwijking

V (voordeel) = meer baten of minder lasten, N (nadeel) = minder baten of meer lasten

Risicobeheersing (incl. specifieke overhead) laat een positief resultaat zien van € 42.000.
Dit is ruim € 20.000 meer dan geraamd bij de bestuursrapportage, met name als gevolg diverse voordelen op overige kosten (waaronder ICT en kapitaalslasten).

Het positieve resultaat van € 42.000 ten opzichte van de begroting wordt vooral veroorzaakt door incidentele externe financiering (subsidies) ter dekking van vaste kosten (€ 74.000). Tegenover het voordeel op personele kosten en overige kosten staan extra uitgaven voor tijdelijke inhuur. Gezien de onzekerheden in de toekomstige rollen en taken op het gebied van risicobeheersing kiezen we ervoor een deel van de vacatureruimte vooralsnog niet structureel in te vullen en in plaats daarvan deskundigheid in te huren.

2.3 Programma Veiligheid: Basisbrandweerzorg

Incidentbestrijding
De Veiligheidsregio voert de operationele brandweerzorg uit. Deze omvat het voorkomen en bestrijden van branden en ongevallen anders dan brand die gevaar voor mens en dier (kunnen) opleveren (verkeersongevallen, bedrijfsongevallen, waterongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen).
De regio beschikt hiervoor over 31 brandweerposten. Het werk wordt uitgevoerd met etmaalmedewerkers (beroeps), repressief inzetbare dagdienstmedewerkers (beroeps) en ongeveer 800 vrijwilligers. Verspreid over de regio is op 9 posten een kleine bluseenheid (Snel Interventie Voertuig, zogenaamde 'SI-2T') gestationeerd. Een SI-2T wordt ingezet tijdens kantooruren. Het voertuig heeft een gekazerneerde bezetting van twee personen en rukt binnen anderhalve minuut uit. Het grootste belang van een SI-2T is dat vrijwillige posten tijdens kantooruren ondersteund worden zodat de uitruk zoveel mogelijk geborgd is.
Een SI-2T vormt tijdens kantooruren een gegarandeerde repressieve schil bovenop de schil van tankautospuiten. Bij de inzet van een SI-2T moet in ogenschouw worden gehouden dat de eenheid over onvoldoende slagkracht beschikt om incidenten zoals woningbranden of verkeersongevallen zelfstandig af te handelen en dus aangevuld moet worden door een tankautospuit met minimaal vier personen (samen met de SI-2T-bemanning de wettelijk voorgeschreven zes). Een SI-2T maakt wel een aanvang met de incidentbestrijding en werkt veel incidenten zelfstandig af.

Incidentbestrijding omvat ook het grootschalig optreden van brandweereenheden bij incidenten van grote(re) omvang. Hier is vooral het aspect van slagkracht van belang. Aan de hand van het geactualiseerd regionaal risicoprofiel en de hierin genoemde incidenttypen is bepaald hoe groot de slagkracht minimaal moet zijn. Aangezien het gros van de incidenttypen zich in elke gemeente kan voordoen, is gekozen voor een zodanige verdeling van capaciteit dat de slagkracht overal binnen de landelijke tijdsnormen kan worden geformeerd. Deze capaciteit is al grotendeels aanwezig in verband met de snelle eerstelijns brandweerzorg in de gemeenten.
Binnen de incidentbestrijding voert de Veiligheidsregio daarnaast enkele specialistische taken uit: de Waarschuwings- en Verkenningsdienst (WVD), Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen (IBGS), waterongevallenbestrijding en natuurbrandbestrijding.

VMO (vakbekwaamheid, materieel en ontwikkeling)
De kwaliteit van de operationele brandweerzorg is sterk afhankelijk van de vakbekwaamheid van de medewerkers, de inzetbaarheid van het materieel en adequate en hoogwaardige beleidsadviezen die bijdragen aan een effectieve en efficiënte organisatie. Deze aspecten zijn verenigd binnen het onderdeel vakbekwaamheid, materieel en (beleids-)ontwikkeling.

Het team vakbekwaamheid houdt zich bezig met het opleiden (vakbekwaam worden) en oefenen (vakbekwaam blijven) van het brandweerpersoneel. Het niveau van brandweerpersoneel is vastgelegd in zogenaamde kwalificatieprofielen en in wet- en regelgeving zijn eisen vastgelegd ten aanzien van het opleiden en oefenen van brandweerpersoneel. Dit vergt een professionele ondersteuning en uitvoering door het team vakbekwaamheid.
Het onderdeel materieel houdt zich bezig met het beheer van het materiaal en materieel van de

brandweer. Een belangrijke taak in dit kader is het onderhoud van de ademluchtapparatuur. Maar er worden ook ongeveer 70 zware brandweervoertuigen en 120 lichte voertuigen onderhouden, inclusief de bepakking. Andere taakvelden zijn het onderhoud en wassen van uitrukkleding en het onderhoud van meetapparatuur. Maar het team heeft ook als taak het verwerven van nieuw materieel. Veelal gebeurt dit middels (Europese) aanbestedingstrajecten.
Het team ontwikkeling houdt zich bezig met onderzoek ten behoeve van de hele brandweer en het doorontwikkelen van de brandweerprofessie en met het opstellen van beleidsadviezen.

Algemene ontwikkelingen in 2018

Beleidsplan 2020-2023

De huidige beleidsplannen en visies binnen het brandweerdomein hebben een looptijd tot 2020/2021. Vandaar dat de Veiligheidsregio eind 2017 gestart is met de voorbereiding van de vernieuwing van het beleid. Voor de periode 2020-2023 wordt één beleidsplan brandweerzorg opgesteld waarin alle onderdelen zijn samengebracht: risicobeheersing, incidentbestrijding en de ondersteunende taakvelden vakbekwaamheid, materieelbeheer en (beleid)ontwikkeling. Hiermee ligt een solide (beleids)fundament onder de brandweerorganisatie voor de periode 2020 tot en met 2023 met commitment van bestuur en management.

Rode draad binnen het nieuwe beleidsplan vormt het borgen van de paraatheid van de repressieve organisatie. Tijdens de jaarlijkse conferentie van het bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord op 22 en 23 november 2018 is het bestuur bijgepraat over de toenemende uitdagingen waarvoor de brandweer zich momenteel gesteld ziet om de paraatheid van de repressieve brandweerorganisatie op peil te houden. Tijdens kantooruren zijn we niet altijd meer in staat om snel of met voldoende slagkracht te reageren op spoedmeldingen. Onze regio bestaat uit enkele stedelijke gebieden en veel platteland met kleinere woonkernen. Het verzorgingsgebied is langgerekt en wordt gescheiden door de rivier de Maas. Samen met onder meer de provincie Zeeland is het een van de lastigste regio’s om binnen de wettelijke opkomsttijden te blijven. Vandaar ook dat het bestuur bij het vaststellen van het repressief brandweer organisatieplan is uitgegaan van een lagere ambitie ten opzichte van het vigerende dekkingsplan. In het dekkingsplan is een ambitie vastgesteld om in alle gemeenten in 50% van de brandmeldingen binnen de wettelijke opkomsttijden ter plaatse te zijn en regionaal in 70% van de gevallen. Deze ambitie blijkt niet haalbaar en is bijgesteld in het streven naar 50% dekking waarbij we accepteren dat dit niet overal kan worden gehaald. In de gebieden waar slechte dekking is worden aanvullende maatregelen ingezet ter bevordering van de brandveiligheid. De brandweerzorg in onze regio wordt vooral door vrijwilligers uitgevoerd vanuit posten in kleinere gemeenschappen. Deze vrijwillige organisatie met ongeveer 800 medewerkers wordt ondersteund met 61 beroepskrachten (24-uursdienst) en tevens met circa 40 dagdienstmedewerkers die naast hun reguliere taak ook repressief ingezet kunnen worden. Op momenten dat de paraatheid van vrijwilligers minder is, moet de brandweer dit met beroepsmatige ondersteuning compenseren. Dat laatste is in toenemende mate het geval door de afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers tijdens kantooruren (maandag t/m vrijdag van 6.00 tot 18.00 uur). De Brandweer Limburg-Noord beschikt over het minste aantal beroepsbrandweermensen van alle veiligheidsregio’s en heeft een vergrijzende populatie dagdienstmedewerkers die momenteel niet voldoende in staat is om de kwetsbaarheid tijdens kantooruren adequaat op te vangen. Buiten kantooruren is er geen acuut knelpunt en is de paraatheid door vrijwilligers goed.

Een commissie bestaande uit vier bestuurders en enkele inhoudsdeskundigen van de Veiligheidsregio heeft het probleem nader in kaart gebracht en buigt zich in de eerste maanden van 2019 over mogelijke oplossingsrichtingen voor het paraatheidsprobleem op de korte termijn (2020-2023). Het gaat hierbij om het versterken van de brandweerorganisatie tot een bestuurlijk nader te bepalen niveau van repressieve garantie. Een nog nieuw te vormen commissie krijgt de opdracht om de brandweerzorg toekomstbestendig te maken voor de langere termijn (periode vanaf 2024). De uitkomsten hiervan worden uiterlijk eind 2020 gepresenteerd.

Storm, droogte, extra inzetten en vrijwilligerskosten
Zoals al aangekondigd in de bestuursrapportage 2018 heeft de brandweer als gevolg van de westerstorm in januari en vooral de extreme droogte in de zomermaanden veel meer inzetten met prioriteit-1 verwerkt ten opzichte van voorgaande jaren. In de maanden juli en augustus waren er meer dan 90 natuurbranden. Het gaat hierbij niet alleen om extra inzetten, maar ook om grotere inzetten met meer repressieve voertuigen. Het totaal aantal uitrukken in 2018 lag bijna 30% hoger dan gemiddeld in voorgaande jaren.

De extra en gemiddeld grotere inzetten hebben op jaarbasis niet alleen geleid tot hogere brandstofkosten en schades (zie toelichting bij het volgende item materieel), maar vooral ook tot een overschrijding van de vrijwilligerskosten. Dit wordt nog versterkt doordat in 2018 meer nieuwe opleidingen voor vrijwilligers zijn gestart dan de jaren daarvoor om de paraatheid van onze organisatie op termijn zo goed mogelijk op peil te houden. Ook opleidingsuren worden vergoed, wat extra bijdraagt aan de overschrijding. Om de toenemende uitstroom de komende jaren op te vangen zal dit nog versterkt moeten worden. Vooral vanaf 2021/2022 stromen jaarlijks meer dan 70 medewerkers uit, bovenop de krapte die er al is.

De vrijwilligerskosten in 2018 komen uit op een bedrag van € 4,16 miljoen: een overschrijding van het budget met € 467.000 (11%).
Bij een uitgevoerde audit op het personeelsinformatiesysteem is geconstateerd dat de verwerking van de salarisadministratie verkeerde uitgangspunten bevatte voor het berekenen van de werkgeverslasten Zorgverzekeringswet voor vrijwilligers. Correctie hiervan leidt tot een structurele kostenverhoging van jaarlijks € 270.000 vanaf 2019 en een nabetaling over de boekjaren 2017 en 2018 van in totaal € 425.000.

Het hoge aantal uitrukken en grote inzetten heeft ook gevolgen gehad voor de beroepsorganisatie. Om overtredingen van de arbeidstijdenwet planmatig zoveel mogelijk te voorkomen en uitval op te vangen is extra formatie ingezet, wat geleid heeft tot een overschrijving van het beschikbare budget voor salariskosten en piketvergoedingen met € 206.000.

Materieel
Zoals in het vorige item is toegelicht zijn er in 2018 als gevolg van de droogte veel meer en grotere inzetten geweest bij de brandweer. Ook in januari werd er door het extreme weer (storm) in meerdere mate een beroep gedaan op de brandweer. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de uit te betalen vrijwilligersvergoedingen, maar leidt ook tot hogere brandstofkosten en schades aan materieel en voertuigen (vooral bij inzetten natuurbranden in minder toegankelijke gebieden).

De brandweer maakt gebruik van een groot scala aan materieel voor het uitvoeren van taken. Dit varieert van klein materieel voor de dagelijkse praktijk tot groot materieel zoals blus- en hulpverleningsvoertuigen. Sinds 2010 is invulling gegeven aan de regionalisering van de brandweer. Achtereenvolgens zijn de districten Weert (2010), Venlo (2011), Venray (2012), Roermond (2013) en Peel & Maas (2014) opgenomen binnen de Veiligheidsregio. Hierbij zijn ook al het aanwezige materieel en daarvoor bestemde budgetten overgenomen van de gemeenten, waarbij niet gekozen is voor het principe ‘schoon door de poort’. Wat er was is overgegaan, veelal zonder daarbij een toetsing door te voeren naar kwaliteit en beschikbare exploitatie- en vervangingsbudgetten. Dit heeft ertoe geleid dat er grote verschillen zijn ontstaan in kwaliteit en kwantiteit, in afschrijvingstermijnen en het wel of niet aanwezig zijn van vervangingsbudgetten.

Inmiddels is al het beschikbare materieel in kaart gebracht, zijn afschrijvingstermijnen geharmoniseerd en budgetten op basis van de toekomstige behoefte naar een minimaal aanvaardbaar niveau aangepast. Ten aanzien van vervanging van materiaal zijn soberheid en doelmatigheid en regionale uniformiteit belangrijke uitgangspunten. Het project om de ademluchtapparatuur te standaardiseren (één merk en type voor de hele regio) is inmiddels afgerond. Momenteel loopt een traject om de bluskleding te vervangen door één merk en type. Dit is noodzakelijk in het kader van arbeidshygiëne en leidt tot het meer (kosten)efficiënt omgaan met deze kleding.

Sober en doelmatig geldt ook voor specialistische taken. Voorheen golden vooral de opkomsttijden als criterium voor de omvang van het materiaal. Nu wordt ook beoordeeld of een taak geborgd kan worden en of er voldoende ervaringsopbouw kan plaatsvinden. Zo is onder meer besloten de vier grootwatertransportsystemen te vervangen door twee en het aantal gaspakkenteams terug te brengen van twee naar een. In de eerste helft van 2018 zijn zeven nieuwe tankautospuiten besteld ter vervanging van afgeschreven voertuigen. Deze afgeschreven voertuigen worden waar nodig nog ingezet als vervangingsvoertuig of verkocht.

Arbeidshygiëne

Uit onderzoeken in diverse landen blijkt dat bepaalde typen kanker meer voorkomen bij brandweermensen. De oorzaak wordt gelegd bij de hygiëne rond brandbestrijding en de opname via de huid van kankerverwekkende stoffen in rook en roet. In 2015 is dit in Nederland bekend geworden en het heeft geleid tot veel media-aandacht, maar ook ongerustheid bij brandweerpersoneel. Inmiddels is de landelijke ‘handreiking schoon werken’ beschikbaar. De brandweer in Limburg-Noord gaat werken conform deze landelijke richtlijnen. Het bestuur heeft in 2016 ingestemd met een aantal maatregelen om uitvoering te geven aan de principes van de ‘handreiking schoon werken'. In de tweede helft van 2016 is gestart met de implementatie van deze maatregelen. In eerste instantie waren de voorziene investeringen na opstart in 2016 gelijkmatig verdeeld over de jaren 2017 t/m 2020. Inmiddels is duidelijk dat de implementatie zich in meerdere mate concentreert in de jaren 2018, 2019 en 2020. Dit heeft te maken met de landelijke aanpassingen van de regels en tevens met de nog uit te voeren nieuwbouwtrajecten bij diverse kazernes, waarbij de maatregelen rondom arbeidshygiëne worden meegenomen. De uitgaven in dit perspectief verschuiven daarom in de tijd naar achteren.
In het kader van uitvoering van het plan van aanpak Arbeidshygiëne is in 2018 gestart met een verbouwing van de kazerne Roermond om een scheiding tussen vuil en schoon gebied te realiseren.

Arbeidshygiëne is een structureel onderdeel van de bedrijfsvoering geworden en het plan van aanpak is vrijwel helemaal uitgevoerd. Een belangrijk openstaand punt is de verbouwing van de kazerne Venray. Het huidige gebouw voldoet niet aan de eisen om schoon te kunnen werken en om als volwaardige centrumpost te fungeren. De mogelijkheden van ver- en aanbouw zijn bestudeerd, maar blijken onvoldoende soelaas te bieden. In samenspraak met de gemeente Venray wordt in 2019 naar alternatieven gezocht.

Repressief brandweerorganisatieplan (RBOP) 2016-2020
Het RBOP is vrijwel geheel uitgevoerd. Het aantal operationele tankautospuiten is momenteel 36. De kazernes Bergen, Venray, Venlo, Roermond en Weert beschikken over een tweede operationele tankautospuit. Zodra de kazernes Hunsel en Thorn fysiek zijn samengevoegd bedraagt het aantal tankautospuiten conform RBOP 35. In vijf jaar tijd is het aantal operationele tankautospuiten afgenomen van 42 naar 36. Het aantal vervangingstankautospuiten is conform het RBOP.

Brandweer Limburg-Noord beschikt over acht waterwagens. Medio mei 2018 zijn de waterwagens van Horst, Panningen en Nederweert operationeel geworden. De nieuwe waterwagens zijn al tientallen malen ingezet bij de vele natuurbranden waarmee de brandweer werd geconfronteerd. Daarnaast bewijzen ze ook hun meerwaarde bij andersoortige branden.

Voor de voortgang van de fusie van de korpsen Thorn en Hunsel is de bouw van de nieuwe kazerne bepalend. Tussen de korpsen wordt al intensief samengewerkt en er is vooruitlopend op de daadwerkelijke fusie al een nieuwe postcommandant geworven.
De doorontwikkeling van het flexibel uitrukken (niet meer bij alle incidenten standaard minimaal zes personen) is opgepakt. Momenteel wordt de flexibele uitruk tijdens kantooruren ingevuld met behulp van het Snel Interventie Voertuig (SI-2T). De voorbereidingen om ook buiten kantooruren een flexibeler uitrukconcept te gaan hanteren met behulp van een TSflex zijn in volle gang (een tankautospuit met een bezetting van minimaal 4 in plaats van 6 personen).

Huisvesting
Met ingang van 1 januari 2017 is de huisvesting van de brandweer geregionaliseerd. Voorheen stonden de kazernes nog grotendeels in de begroting van de gemeenten. Vanaf 2017 staan alle kosten van de kazernes in de begroting van de Veiligheidsregio en vindt financiering door de gezamenlijke gemeenten plaats via de geharmoniseerde verdeelsleutel.

In een aantal plaatsen worden nieuwe kazernes gebouwd. Dit geldt vooralsnog voor Ittervoort (samenvoeging Thorn-Hunsel), Stramproy, Nederweert, Horst en Heythuysen. De voorbereiding of de bouw is in volle gang. Naar verwachting worden medio 2019 de nieuwe kazernes in Ittervoort, Stramproy en Nederweert opgeleverd, begin 2020 de nieuwe kazerne in Horst en in het voorjaar 2020 Heythuysen. Ver- en aanbouw van de kazerne Venray tot volwaardige centrumpost blijkt niet mogelijk te zijn (zie ook ‘arbeidshygiëne’). In samenspraak met de gemeente Venray wordt naar alternatieven gezocht. Dit kan uitbreiding in de directe omgeving zijn, maar mogelijk ook volledige nieuwbouw binnen de huidige financiële kaders. Naar verwachting wordt hierover medio 2019 een besluit genomen.

Brandweeronderwijs
Opleiden en oefenen zijn twee belangrijke pijlers voor een goede uitvoering van de brandweertaak. Binnen het oefenen is na 2015 in 2018 weer vorm en inhoud gegeven aan het realistisch oefenen op de voormalige vliegbasis Twente.
De jaren 2017 en 2018 stonden landelijk in het teken van certificering van de opleidingen. Dit is vereist om in de toekomst brandweerexamens te mogen afnemen. In 2018 heeft in onze regio de audit door het certificeringsinstituut plaatsgevonden, waarbij de certificering is behaald.

Wat hebben we gedaan?

2.3.1. Incidentbestrijding

In 2018 waren er 4.927 uitrukken, waarvan 3.031 op basis van een prio-1 melding. Hiervan zijn er 849 verzorgd door SI-2T (Snel Interventie Voertuig). Er waren 1.896 uitrukken voor een prio-2 melding. Ten opzichte van voorgaande jaren lag het totaal aantal uitrukken bijna 30% hoger, vooral als gevolg van het extreme weer.

Indicatoren	Realisatie
• Regionaal: in de praktijk wordt 50% van de maatgevende incidenten (brand in een gebouw) binnen de wettelijke opkomsttijd voor dat specifieke soort gebouw bereikt door de eerste eenheid.	46%, met een gemiddelde opkomsttijd van net onder de 9 minuten.
• Bij prio-1 meldingen is het streven een uitruktijd van maximaal 5 minuten te halen bij vrijwillige posten en 1½ minuut bij beroepsposten en posten met een SI-2T (moment van alarmering tot aan moment van de uitruk).	Vrijwilligers-posten: gemiddeld 4:40 minuten Beroepsposten: gemiddeld 1:31 minuten Posten met SI-2T (SIV): gemiddeld 1:24 minuten

2.3.2. Vakbekwaamheid, materieel en (beleids-)ontwikkeling

Indicatoren	Realisatie
• Gecertificeerd opleidingsbureau	November 2018
• Alle ruim 850 operationeel inzetbare medewerkers voldoen aan de landelijke branche-standaard voor vakbekwaamheid.	Ja
• De kazernes voldoen aan onderhoudsniveau 3 NEN2767-norm.	Ja
• Al het materieel voldoet aan de/het daarvoor geldende kwaliteitsstandaard en/of keurmerk en wordt periodiek gekeurd.	Ja

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan op hoofdlijnen de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

(Bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving	i/s	Baten	Lasten
Incidentbestrijding			
***Vrijwilligerskosten*:** overschrijding met 11% op jaarbasis als gevolg van stijging aantal inzetten en vergoede opleidingsuren	i/s		466 N
***Personeelskosten en piketkosten*:** overschrijding als gevolg van stijging aantal inzetten en vermijden overtredingen arbeidstijdenwet beroepsdienst	i/s		146 N
***BDUR*:** hogere landelijke bijdrage brandweerzorg dan geraamd	i	28 V	
Zorgverzekeringswet: nabetaling werkgeverspremie zorgverzekeringswet vrijwilligers 2017 en 2018	i/s		425 N
***Overige kosten*:** nadeel, vooral als gevolg van noodzakelijke externe ondersteuning bij personele aangelegenheden en operationele grenzen	i		120 N
Vakbekwaamheid, materieel en (beleids)ontwikkeling (VMO)			
Personeelskosten: hogere personele lasten, vooral als gevolg van extra inhuur trainers/instructeurs (meer opleidingen), vervanging langdurig ziekteverzuim en inhuur specifieke deskundigheid bij complexe inkooptrajecten (onder meer uniformering ademlucht)	i/s		191 N
***BDUR en overige baten*:** hogere landelijke bijdrage brandweerzorg en hogere overige baten dan geraamd	i	53 V	
Materiële kosten: per saldo een voordeel op inkoop en hogere opbrengst dan geraamd bij verkoop afgeschreven materiaal	i		325 V
Vakbekwaamheid blijven (oefenen): per saldo een klein nadeel	i		22 N
***Huisvesting*:** nadeel, vooral als gevolg van hogere servicekosten	i/s		45 N
	saldo	81 V	1.090 N
Resultaat programma			1.009 N
Resultaat op programma-specifieke overhead (salariskosten)			90 N
Resultaat programma inclusief programma-specifieke overhead			**1.099 N**
Toegerekend resultaat op generieke overhead			*182 V*
Resultaat programma inclusief specifieke en generieke overhead			*917 N*

incidentele (i) of structurele (s) afwijking

Voordeel (V) = meer baten of minder lasten, Nadeel (N) = minder baten of meer lasten

Basisbrandweerzorg (inclusief specifieke overhead) sluit met een negatief resultaat van € 1.099.000. Een groot deel hiervan is het gevolg van 30% meer inzetten, met als gevolg hogere vrijwilligers- en beroepskosten. Dit is hoger dan voorzien in de bestuursrapportage, vooral doordat ook de droge maand augustus nog tot extra inzetten heeft geleid. Ook de incidenteel hogere personele lasten als gevolg van extra inzet van trainers/instructeurs, vervanging bij langdurige uitval en noodzakelijke inhuur externe deskundigheid dragen met € 235.000 bij aan het negatieve resultaat. Daarnaast zijn de huisvestingskosten wat hoger door gestegen servicekosten. Dit wordt voor een deel opgevangen door hogere bijdragen van derden, incidentele voordelen op inkoop en op verkoop van afgeschreven materieel. De al eerder genoemde nabetaling werkgeverslasten Zorgverzekeringswet voor vrijwilligers leidt tot een structurele kostenverhoging van € 270.000 op jaarbasis vanaf 2019 en een nabetaling over 2017 en 2018 van in totaal € 425.000. De nabetaling is verwerkt in het resultaat 2018.

2.4 Programma Veiligheid: Crisisbeheersing

Het programma Crisisbeheersing bestaat uit de volgende onderdelen:

Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking (incl. GHOR: in begroting 2018 nog apart)
De Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio (GHOR) is belast met de coördinatie, voorbereiding, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en grootschalige ongevallen en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied. Doelstelling is dat de geneeskundige partners naadloos kunnen opschalen van reguliere naar opgeschaalde geneeskundige hulpverlening en dat de betrokken organisaties daarbij als samenhangende keten kunnen optreden, zodat slachtoffers van rampen en crises optimale zorg kan worden geboden. Daarvoor zijn enerzijds afspraken (convenanten) met partners van belang. Anderzijds is een goede relatie met de partners op alle niveaus minstens zo belangrijk. Een specifieke activiteit vormt de geneeskundige advisering bij evenementen.

De Veiligheidsregio coördineert de multidisciplinaire hulpverlening bij rampen en crises en verzorgt de ketenregie. Daaronder valt de operationele voorbereiding, opleiden en oefenen en het optreden tijdens incidenten en crises. Ook de nazorg en evaluatie vallen hieronder.

Gemeentelijke processen
De Oranje Kolom (gemeentelijke processen) is belast met de coördinatie en uitvoering van de processen Bevolkingszorg tijdens een crisis. Deze processen zijn: crisiscommunicatie, publieke zorg, omgevingszorg, nazorg, informatiemanagement, resourcemanagement en evaluatie. De Oranje Kolom richt zich voornamelijk op de operationele voorbereiding en preparatie van functionarissen die tijdens een incident in actie moeten komen. Dit gebeurt door opleidingen en deelname aan mono- en multidisciplinaire oefeningen.
De Oranje Kolom valt inhoudelijk onder verantwoordelijkheid van de coördinerend gemeentesecretaris en functioneel onder de Veiligheidsregio (werkgeverschap).

Ook de meldkamer maakt nog onderdeel uit van dit programma, maar heeft na de samenvoeging met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg een andere status gekregen.

Algemene ontwikkelingen in 2018

Het domein van crisisbeheersing is een dynamisch werkveld; de risico's die ons bedreigen zijn sterk aan verandering onderhevig. De afdeling crisisbeheersing is in 2018 doorgegaan op de eerder ingeslagen weg naar continu monitoren van de omgeving en anticiperen op ontwikkelingen.
In 2018 had vooral extreem weer invloed op de inzet van de afdeling. Eerst was daar de zware westerstorm in januari, later de lang aanhoudende hitte- en droogteperiode. Juist doordat het werkveld van crisisbeheersing regelmatig en onverwacht geconfronteerd wordt met 'verkeer van rechts' heeft de afdeling het afgelopen jaar *6 focusthema's* gehanteerd om op hoofdlijnen de koers te behouden. Deze thema's zijn: terrorismegevolgbestrijding & extreem geweld, digitale verstoring (cybercrime), uitbraak infectieziekte, herijking crisisorganisatie, informatie-gestuurd werken (waaronder Veiligheids Informatie Centrum) en samenwerking met Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL).

In 2018 is de GHOR als netwerkorganisatie verder vervlochten in de afdeling crisisbeheersing. Zo werden de functiebenamingen geüniformeerd, waaraan taakaccenten zijn verbonden. Ook is het afgelopen jaar ingezet op intensivering van de samenwerking tussen de afdelingen crisisbeheersing van de veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg.

Wat hebben we gedaan?

2.4.1 Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking (incl. GHOR)

Ten aanzien van de zes focusthema's:

Terrorismegevolgbestrijding (TGB)
Planvorming TGB is geactualiseerd en verbreed naar 'Extreem geweld en TGB'. Naar aanleiding van observaties en evaluaties van de CoPI-veldoefeningen in juni heeft de Veiligheidsdirectie opdracht gegeven tot een verbeterplan. Dit is opgesteld en de implementatie vindt inmiddels plaats. De focus is gelegd op 'het gouden uur' en in lijn daarmee op de zogeheten *first responders*.

Cyberdreiging en -security
In 2018 is een begin gemaakt met de oriëntatie op de rol van de Veiligheidsregio ten aanzien van digitale verstoringen. In opdracht van de raad directeuren veiligheidsregio's is een landelijke werkgroep begonnen met het ontwikkelen van een aantal producten voor de veiligheidsregio's op het gebied van digitale verstoringen. De VRLN participeert in deze werkgroep.

Uitbraak infectieziekte (mens/dier)
Onder de titel 'BioWare' is in het najaar van 2018 de voorbereiding van een grootschalige meerdaagse ketenoefening in september/oktober 2019 gestart. Het plan van aanpak is gereed en de planvorming voor het scenario wordt geactualiseerd.

Informatiegestuurde veiligheid: het Veiligheids Informatie Centrum (VIC)
In 2018 zijn belangrijke stappen gezet in de realisatie van het VIC-platform 'VICLimburg.nl'. Zo is de samenwerking met de veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Midden-West-Brabant bestendigd en zijn aangevraagde subsidies bij de Provincie Limburg en het ministerie van J&V toegekend.

Doorontwikkeling van de crisisorganisatie
In april 2018 is het Regionaal Crisisplan vastgesteld. Dit is het kader voor de doorontwikkeling van de crisisorganisatie, waarvoor commitment en aanvullende (strategische) kaders bij betrokken partners zijn opgehaald. Hierna heeft de eerste harmonisatieslag plaatsgevonden in de GRIP-opschaling. Eind 2018 is gestart met een gezamenlijk plan van aanpak voor doorontwikkeling crisisbeheersing Limburg-Noord en Zuid-Limburg op een aantal specifieke onderdelen. Deelvisies op onder andere informatiemanagement, leiding & coördinatie en doorontwikkeling Bevolkingszorg zijn in ontwikkeling.

Samenwerking crisisbeheersing Zuid-Limburg
De besturen van VRLN en VRZL hebben zich positief uitgesproken over een intensieve samenwerking tussen beide afdelingen crisisbeheersing en dit wordt in elk proces binnen crisisbeheersing

geconcretiseerd. Het jaarplan 2019 is in dezelfde vorm gegoten, zodat voor operationele voorbereiding, oefenen en informatiegestuurd werken een grotendeels gezamenlijk jaarplan met gelijke focus en doelen is gerealiseerd.

Vanuit wettelijk kader, regelgeving of opdracht:

Van Regionaal naar Provinciaal Risicoprofiel
Eind 2018 is het concept van het eerste Provinciaal Risicoprofiel gerealiseerd. Het risicoprofiel wordt eens per vier jaar vastgesteld en omvat een overzicht van de potentiële risico's binnen de Veiligheidsregio en een analyse van de risico's en gevolgen. Veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg hebben de risico-inventarisatie en risicoanalyse gezamenlijk opgepakt en uitgevoerd met als eindresultaat het eerste Provinciaal Risicoprofiel dat door twee veiligheidsregio's, samen met andere partners, is opgesteld. Dit is uniek voor Nederland.

Systeemtest
In 2018 is de jaarlijkse systeemtest voor het eerst gezamenlijk met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg uitgevoerd. Het is uniek dat deze test samen met twee veiligheidsregio's heeft plaatsgevonden.

Inrichtingen Gevaarlijke Stoffen
Vanuit de wettelijke verplichting is het Rampbestrijdingsplan Inrichtingen met Gevaarlijke Stoffen opnieuw vastgesteld. De geactualiseerde Rampbestrijdingsplannen zijn conform planning in de loop van 2018 geïmplementeerd en beoefend.

Migratie C2000
De geplande migratie van C2000 is (landelijk) opnieuw uitgesteld. In voorbereiding zijn afspraken verder aangescherpt en aangevuld. De in 2017 uitgestelde pilot migratie van C2000 in Zuid-Limburg heeft in november 2018 wel plaatsgevonden. Om het verloop van de test en de impact ervan voor Limburg-Noord te monitoren, is een operationeel leider van Noord in het Regionaal Operationeel Team van Zuid aangesloten. Voor datzelfde doel zat in het RCC in Venlo ook een multidisciplinair team van de afdeling Crisisbeheersing stand-by. De bevindingen uit deze pilot migratie worden meegenomen bij de voorbereidingen van de uiteindelijke migratie.

Certificering GHOR
In 2018 heeft een opvolgaudit in het kader van de Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector (HKZ) voor de GHOR plaatsgevonden. Dit jaar ging het om de tweede opvolgaudit na het behalen van de certificering in 2016. De GHOR had alles conform de normen op orde en ontving complimenten voor de ingestelde weekstart ('scrum') en voor het in oprichting zijnde VIC, waarmee in de toekomst data worden verzameld en geduid.

Operationele gereedheid meten
In lijn met het nieuwe toetsingskader vakbekwaamheid 2.0, dat door de Inspectie Justitie en Veiligheid is uitgebracht, zijn parameters ontwikkeld om de staat van onze operationele gereedheid te meten. Inmiddels worden tools verkend om de benodigde data te verzamelen en analyseren.

Impactanalyse Hoogwater
In 2018 is de eerste fase uit de (landelijk afgesproken) impactanalyse hoogwater afgerond en de tweede fase begonnen. Fase 1 bestond uit het, samen met Zuid-Limburg, verzamelen van de benodigde basisinformatie, zoals waterstanden vanuit Rijkswaterstaat en rioolgegevens van diverse partners. De tweede fase, de impactanalyse, is eind 2018 gestart.

Overig:

Extreem weer/klimaatverandering
In 2018 is de ontwikkeling van een multidisciplinaire informatiekaart (MIK) extreem weer naar voren gehaald. Directe aanleiding waren de extreem-weersituaties in 2018: de westerstorm in januari, de extreme neerslag in delen van Nederland en de aanhoudende hitte en droogte in de zomermaanden. In die periode bood VRLN de partners het platform tot multidisciplinair afstemmen, door het 'scenarioteam droogte' bij elkaar te brengen. De waterpartijen waren daarbij nadrukkelijk in de lead.

Interregionale samenwerking
Om beter voorbereid te zijn op regiogrensoverschrijdende incidenten is met de omliggende veiligheidsregio's Zuid-Limburg, Gelderland-Zuid, Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost het plan Interregionale Samenwerking ontwikkeld en vastgesteld. Hiermee is ook een begin gemaakt met de opvolging van aanbevelingen uit de evaluatierapportage van Openbare Orde en Veiligheid rondom stuw Grave.

Multi-planvorming en meldkamer
Nieuwe planvorming werd ontwikkeld en vastgesteld voor asbestincidenten en uitval elektriciteit. Deze zijn in de loop van 2018 conform planning geïmplementeerd. Verder werd de planvorming voor tunnelincidenten en stralingsincidenten (bijvoorbeeld in de Belgische centrales van Tihange of Doel) doorontwikkeld en opnieuw vastgesteld. Ten behoeve van onze gemeenschappelijke meldkamer werden meldkamerinstructies geharmoniseerd met Zuid-Limburg en in lijn gebracht met de kaders van de landelijke meldkamersamenwerking (LMS).

Designer Outlet Roermond
Vanuit risicogericht werken is in 2018 een risicoanalyse gestart voor het Designer Outlet Roermond. Aanleiding waren de grote bezoekersaantallen, het sterk internationaal karakter en de complexe infrastructuur. Door een multidisciplinaire werkgroep zijn een integrale schouw en een tweetal doorleefsessies voorbereid, die uiteindelijk leiden tot een adviesrapportage (2019).

Zelfredzaamheid
Er is in 2018 een verkenning uitgevoerd op het thema zelfredzaamheid van burgers, om een beeld te krijgen wat er met de gestelde ambitie (uit het jaarplan 2018) is gebeurd en welke stappen genomen moeten worden in de komende periode om tot samenhang en resultaat te komen. Bevindingen van deze verkenning zijn verwerkt in het jaarplan 2019.

In 2018 werd er 20 maal opgeschaald tot een GRIP (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure): 15 maal GRIP 1, 4 maal GRIP 2 en 1 maal GRIP 3. Tevens was er een multidisciplinaire inzet zonder GRIP-opschaling bij een incident in Nederweert (GRIP 0).

Datum	Grip	Omschrijving	Gemeente
18-01-2018	2	Westerstorm (Grip 2 zonder CoPI)	Hele regio
11-02-2018	1	Vermeende gasexplosie Harry Meijestraat, Venlo	Venlo
14-05-2018	2	Brand Lintrailers, Venlo	Venlo
23-05-2018	1	Brand Bergerweg, Vlodrop	Roerdalen
30-05-2018	1	Verdacht object station Roermond	Roermond
24-06-2018	1	Gasstoring gemeente Echt-Susteren	Echt-Susteren
18-07-2018	2	Brand Ulingsheide, Tegelen	Venlo
28-07-2018	1	Drenkeling jachthaven El Dorado, Mook	Mook & Middelaar
07-08-2017	3	Brand AHC Benelux, Venlo	Venlo
09-08-2018	2	Gaslekkage 't Parcje, Roermond	Roermond
28-08-2018	1	Brand afvalverwerker Renewi, Venlo	Venlo
29-08-2018	1	Dreigende explosie, Velden	Venlo
06-09-2018	0	Onwelwording postpakket, Nederweert	Nederweert
07-09-2018	1	Brand bedrijfsverzamelgebouw, Panningen	Peel en Maas
10-09-2018	1	Dreigende situatie, Venlo	Venlo
15-09-2018	1	Brand Laurentiusziekenhuis, Roermond	Roermond
25-09-2018	1	Gaslekkage Keulsepoort, Venlo	Venlo
27-09-2018	1	Gaslekkage WZV Vastrada, Susteren	Echt-Susteren
02-11-2018	1	Brand Vrachtwagenbedrijf Stedefra, Susteren	Echt-Susteren
25-11-2018	1	Brand Burgemeester Bloemartsstraat, Venlo	Venlo
26-11-2018	1	Dakdekkersbedrijf Voltastraat, Venlo	Venlo

Indicatoren	Realisatie
Evenementenadvisering:	
• Op alle adviesaanvragen in het kader van vergunningverlening voor een B- of C-evenement is tijdig advies uitgebracht, afhankelijk van de tijdige aanvraag door en informatieverschaffing van de aanvrager.	278 B-evenementen en 15 C-evenementen geadviseerd. De aantallen en doorlooptijden zijn conform verwachting.
Operationele voorbereiding Multi:	
• MOTO-aanbod (multi opleiden-trainen-oefenen), voldoende voor tenminste 2 oefenmomenten per functionaris, is conform planning gerealiseerd.	Conform planning gerealiseerd.
• (M)OTO-deelname door GHOR-functionarissen en multi-functionarissen (i.c. leiders en informatiemanagers) voldoet aan de norm van minimaal 2 momenten per functionaris per jaar.	Norm gehaald.
• 80% van de multidisciplinaire plannen, werkinstructies en operationele informatie zijn conform versiedatum minder dan 3 jaar oud.	Norm gehaald (ruim 87%)
• Met alle structurele partners en buurregio's zijn afspraken gemaakt, vastgelegd en geïmplementeerd.	Conform convenantafspraken gerealiseerd
Operationele voorbereiding GHOR:	
• De GHOR stelt jaarlijks een bestuursrapportage op, die inzicht geeft in de voorbereiding van instellingen, zorgaanbieders, regionale ambulancevoorzieningen en diensten die een taak hebben in de geneeskundige hulpverlening én continuïteit van zorg moeten garanderen.	Conform planning gerealiseerd.
• Alle GHOR-functionarissen oefenen conform oefenprogramma, met een minimum voor OT/BT-functionarissen van minstens 1 lijnoefening en een minimum voor CoPI-functionarissen van tenminste 1 lijnoefening plus 1 CoPI-oefening.	Conform planning gerealiseerd, norm gehaald.
• In de periodieke competentiescan (1x per 2 jaar) is de individuele- en de groepsscore van de GHOR-functionarissen minimaal 55% op theorie en minimaal 55% op praktijk.	Normen ruimschoots gehaald: HIN-HON 87% op theorie en 83% score op praktijk; ACGZ 94% op theorie en praktijk 82%.
Incidentbestrijding multi:	
• Individueel niveau: de kernfuncties crisisbeheersing zijn in 80% van de gevallen na alarmering binnen de normtijd* begonnen met hun werkzaamheden.	Norm gehaald.
• Teamniveau: de teams beginnen in 80% van de gevallen in een naar oordeel van de leider voldoende complete samenstelling binnen de normtijd* met het eerste overleg.	Norm gehaald.
Incidentbestrijding GHOR:	
• In 100% van de gevallen zijn GHOR-functionarissen na alarmering binnen de gestelde opkomsttijden operationeel.	Norm gehaald.
* *vastgelegd in het Regionaal Crisisplan; normtijden verschillen per functionaris en team*	

2.4.2. Gemeentelijke processen

Voor de Oranje Kolom (gemeentelijke processen) zijn ongeveer 300 functionarissen actief, deze zijn verdeeld over 17 sleutelfuncties in 14 bovenlokale, 3 interlokale en 8 lokale pools.

Herziening crisisorganisatie
Samen met de collega's binnen crisisbeheersing is in 2018 een start gemaakt met het herzien van de regionale crisisorganisatie. De organisatie van Bevolkingszorg wordt hierin nauw betrokken. Het slimmer en beter organiseren van de inzet van functionarissen met een taak in een van de gemeentelijke processen blijft een speerpunt. De Oranje Kolom verschilt in opbouw en structuur van de andere kolommen; er zijn 15 gemeenten met elk een eigen organisatie en achterban. Dit vraagt extra aandacht in de planvorming.

Convenant Rode Kruis
Er is in 2018 een nieuw convenant afgesloten tussen het Rode Kruis en de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Door het afsluiten van het convenant bestaat er minder verschil tussen de verschillende veiligheidsregio's en de afspraken met het Rode Kruis.

Indicatoren	Realisatie
Operationele voorbereiding:	
• Van de functionarissen binnen de Oranje Kolom die actief zijn binnen de multidisciplinaire teams neemt iedere functionaris minimaal 1x per jaar deel aan een multidisciplinaire bijscholing of oefening.	66 %
• Elke functionaris binnen de Oranje Kolom neemt minimaal 1x per jaar deel aan een monodisciplinaire opleiding of oefening.	75 %
• Alle nieuwe functionarissen die binnen de Oranje Kolom actief zijn, volgen een startbekwaamheidstraject voor de functie die zij gaan uitoefenen.	100 %
Incidentbestrijding:	
• In alle gevallen zijn de teams na alarmering binnen de gestelde opkomsttijden operationeel.	Norm gehaald.

2.4.3. Meldkamer

De meldkamer verzorgt de aanname en afhandeling van meldingen van en aanvragen voor hulpverlening, waaronder 112-meldingen. In het kader van het project LMS (Landelijke Meldkamer Samenwerking) zijn de meldkamers van de Veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord in het najaar 2016 samengevoegd in een nieuwe meldkamer die in Maastricht gevestigd is. De hoogte van de begroting voor het meldkamerdomein is vanaf 2014 bevroren in aanloop naar de overdracht aan de LMS en daarmee gepaard gaande eventuele financiële overdracht. Het beheer van de meldkamer en de financiële administratie, met uitzondering van de personeelsadministratie, zijn ondergebracht bij de Landelijke Politie, eenheid Limburg. De meldkamer is in de begroting van de VRLN nog wel zichtbaar als apart programmaonderdeel, aangezien de financiering nog loopt via de begrotingen van de veiligheidsregio's. Binnen het samenwerkingsverband vindt de gemeenschappelijke begroting en verantwoording plaats via een bestuurlijke stuurgroep die voor dat doel is ingesteld.

Afspraak is dat besparingen als gevolg van de fusie met de meldkamer in Zuid-Limburg gestort worden in een algemene reserve die gebruikt kan worden voor het opvangen van toekomstige tegenvallers en voor de doorontwikkeling van de gezamenlijke meldkamer. In 2018 hebben we éénmalig € 500.000 ontvangen vanuit de landelijke meldkamerorganisatie ter compensatie van toekomstige frictiekosten. Ook dit bedrag is in de reserve meldkamer gestort om toekomstige tekorten op te vangen.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan op hoofdlijnen de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

(Bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving	i/s	Baten	Lasten
Crisisbeheersing (incl. GHOR)			
Personeelskosten (incl. piketten): per saldo een klein nadeel, onder meer als gevolg van noodzakelijke inhuur door langdurige ziekte	i		26 N
Subsidies, BDuR, overige baten: hoger dan geraamd	i	78 V	
Opleiden, trainen en oefenen: per saldo klein voordeel	i		10 V
Operationeel optreden per saldo een klein voordeel op uit te betalen vergoedingen	i		10 V
Overige kosten: per saldo een klein voordeel (vooral kapitaalslasten)	i		2 V
Gemeentelijke processen			
Personeelskosten (incl. piketten): klein nadeel als gevolg van de harmonisatie van piketvergoedingen	i/s		6 N
Opleiden, trainen en oefenen: voordeel als gevolg van het niet doorgaan van een geplande grote oefening	i		21 V
BDuR/overige baten: hogere BDuR uitkering en overige baten dan geraamd	i	7 V	
Operationeel optreden per saldo een klein voordeel op uit te betalen vergoedingen	i		8 V
Raamovereenkomsten, lidmaatschappen: nadeel, vooral als gevolg van hoger bijdrage Rode Kruis en IFV	s		4 N
Overige kosten: per saldo een voordeel	i/s		16 V
Reserve Oranje Kolom: storting in bestemmingsreserve in verband met verwacht tekort exploitatie 2019	i		22 N
Meldkamer			
Resultaat exploitatie 2018	i		647 V
Storting in bestemmingsreserve meldkamer	i		647 N
	saldo	85 V	9 V
Resultaat programma			94 V
Resultaat op programma-specifieke overhead (salariskosten)			1 N
Resultaat programma inclusief programma-specifieke overhead			**93 V**
Toegerekend resultaat op generieke overhead			*35 V*
Resultaat programma inclusief specifieke en generieke overhead			*128 V*

incidentele (i) of structurele (s) afwijking

V (voordeel) = meer baten of minder lasten, N (nadeel) = minder baten of meer lasten

Crisisbeheersing (incl. specifieke overhead) sluit met een positief resultaat van € 93.000. Dit ligt iets lager dan voorzien in de bestuursrapportage, vooral door de hogere salariskosten in de 2e helft van het jaar als gevolg van langdurige ziekte.

Het onderdeel crisisbeheersing algemeen (incl. GHOR) draagt € 73.000 bij aan dit positieve resultaat, waarbij het nadeel op personeelskosten ruimschoots wordt opgevangen met kleine voordelen op andere posten en vooral ook de hogere baten uit subsidies, BDuR en derden (€ 78.000).

Bij de gemeentelijke processen komt het resultaat uit op € 42.000 voordeel. In het verleden is een bestemmingsreserve ingesteld om toekomstige tekorten bij de opbouw van de Oranje Kolom (gemeentelijke processen) op te vangen. Daarbij werd de verwachting uitgesproken dat deze reserve na het boekjaar 2018 zou zijn afgebouwd. Voorstel is om deze bestemmingsreserve nog één jaar langer in stand te houden en van het resultaat 2018 een bedrag van € 22.000 in de reserve te storten om het voorziene tekort in 2019 op te vangen. Per saldo komt het resultaat daarmee uit op € 20.000. Vanaf 2020 is de begroting voor gemeentelijke processen sluitend en is geen onttrekking uit de reserve meer nodig.

2.5 Overhead

In het kader van de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) op grond van de voorstellen van de commissie Depla worden de kosten voor de bedrijfsvoering niet meer verdeeld naar de verschillende programma's op grond van ingewikkelde sleutels, maar worden de kosten zichtbaar gemaakt in het separate onderdeel Overhead.

Onder overhead wordt alle kosten verstaan die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Lasten en baten die samenhangen met een programma worden zo veel mogelijk direct toegerekend aan dat programma. Leidend hierbij is het adagium 'direct wat kan en indirect wat moet'. Als gevolg daarvan zijn lasten met een meer generiek karakter onderdeel van de overhead.

De programma-specifieke overhead wordt direct doorberekend aan de betreffende programma's. De generieke overhead wordt middels een verdeelsleutel doorbelast aan de programma's.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel staan op hoofdlijnen de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

(Bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving	i/s	Baten	Lasten
Concern			
Personele lasten: per saldo een voordeel als gevolg van het niet invullen van vacatures	i		149 V
Opleidingskosten: voordeel door minder bestedingen	i		131 V
Innovatie: voordeel door onder uitputting innovatiebudget	i		243 V
Contributies: voordeel op IFV-bijdrage en VNG-lidmaatschap	i		16 V
Bestuurs- en vergaderkosten: voordeel door lagere uitgaven	i		8 V
Voormalig personeel: nadeel op met name hogere kosten verhalen WW-uitkeringen voormalig personeel	i		112 N
Overige kosten: per saldo een klein voordeel	i		19 V
CMA: minder afbouw dan gepland van de overheadkosten van het inmiddels opgeheven Centraal Meld- en Actiepunt	i		74 N
Bedrijfsondersteuning			
Kapitaallasten: voordeel, voornamelijk samenhangend met ICT, DIV	i		109 V
Telefonie en datakosten: lager verbruik	i/s		80 V
Hardware en software: hogere kosten, met name als gevolg van informatiebeveiliging	i/s		72 N
Kopieerkosten: voordeel door aanbesteding en lager verbruik	s		45 V
Huisvesting: incidentele extra storting onderhoudsvoorziening	i		85 N
Kantoorbenodigdheden en portokosten: voordeel door aanbesteding en lager verbruik	s		55 V
Personele lasten: per saldo een nadeel, met name als gevolg van extra inhuur voor diverse huisvestingsprojecten	i		137 N
Huuropbrengsten: lager dan geraamd	s	25 N	
Overige kosten: per saldo diverse kleinere voor- en nadelen	i		6 V
Specifieke overhead programma Gezondheid			0
Specifieke overhead programma Risicobeheersing			51 N
Specifieke overhead programma Basisbrandweerzorg			90 N
Specifieke overhead programma Crisisbeheersing			1 N
	saldo	25 N	239 V
Resultaat overhead			**214 V**

incidentele (i) of structurele (s) afwijking

V (voordeel) = meer baten of minder lasten, N (nadeel) = minder baten of meer lasten

Het resultaat 2018 voor de overhead komt uit op € 214.000 voordelig. Dit resultaat is opgebouwd uit generieke overhead (concern en bedrijfsondersteuning: € 356.000 voordelig) en programma-specifieke overhead (€ 142.000 nadelig).
Binnen de generieke overhead Concernstraf zijn de belangrijkste nadelen de nog niet gerealiseerde afbouw van overheadkosten van het voormalige CMA en de kosten van voormalig personeel. Deze nadelen worden voor een groot deel opgevangen door terughoudende bestedingen op met name salariskosten, innovatie en opleidingen.
Binnen bedrijfsondersteuning zijn diverse voordelen behaald als gevolg van aanbesteding van diensten en lager verbruik (telefonie, data, kopiëren, porto en kantoorbenodigdheden). Ook zijn er voordelen op de kapitaalslasten. Deze voordelen zijn met name ingezet ter bekostiging van extra personele inzet voor diverse huisvestingsprojecten en tevens voor de noodzakelijke aanschaf en implementatie van software informatiebeveiliging.

De programma-specifieke overhead wordt doorbelast aan de programma's. Onderbouwing van de afwijkingen ten opzichte van de begroting wordt bij het betreffende programma gegeven.

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het risicomanagement is in 2015 binnen de VRLN op basis van een nieuwe aanpak opgepakt. Vooralsnog heeft het accent bij het in kaart brengen van de risico's gelegen op het strategisch niveau. Het afgelopen jaar zijn diverse maatregelen genomen om de risico's te beheersen. Periodiek worden de risico's geactualiseerd en de effecten van de maatregelen gemonitord. Het overzicht is tevens aangevuld met nieuwe risico's.

Het programma Naris rekent de risico's om naar het benodigde weerstandsvermogen.
De benodigde weerstandscapaciteit gaat uit van het restrisico (netto risico's) dat de organisatie loopt. Daartoe dient voor de verschillende risico's beoordeeld te worden wat de effectiviteit is van de aanwezige beheersingsmaatregelen en of aanvullende maatregelen genomen kunnen worden. Dit heeft geleid tot volgende overzicht.

Strategische risico's	Kans	Financiële gevolgen	% bijdrage aan weerstandscapaciteit	Benodigde weerstandscapaciteit
Kwaliteit personeel: het risico dat medewerkers in onvoldoende mate beschikken over gevraagde competenties, het optreden van ontwikkelingen in de omgeving die de vereiste en beschikbare kwaliteiten op spanning kunnen zetten, binnen enkele jaren uitstroom van deskundigheid en ervaring door gemiddeld hoge leeftijd personeel, wat leidt tot onvoorziene investeringen in opleidingen en positionering van de VRLN als aantrekkelijk werkgever en werving- en selectietrajecten.	50%	max.€ 500.000	18,08	€ 226.071
Kwantiteit personeel: het risico op onderbezetting door gebrek aan (gespecialiseerd) personeel wat kan leiden tot productieverlies, verminderde paraatheid en hulpverlening, hogere kosten inhuur en het niet kunnen voldoen aan gemaakte afspraken/verwachtingen, hetgeen leidt tot onvoorziene externe inuur en/of werving- en selectietrajecten.	75%	max.€ 250.000	13,47	€ 168.428
Ziekteverzuim: het risico op ziekteverzuim door hoog ervaren werkdruk, onderbezetting en gevraagde flexibiliteit van medewerkers, met als gevolg niet gedekte externe inhuur.	75%	max.€ 350.000	18,79	€ 234.949
Beroepsziekten en arbeidsongevallen: risico is dat de verzekering de schade als gevolg van bepaalde ziekten/ongevallen niet (meer) dekt (bijvoorbeeld PTSS).	5%	max.€ 1.000.000	3,71	€ 46.390
Financiële claims: het risico dat de VRLN claims krijgt als gevolg van handelwijzen van medewerkers, die niet gedekt zijn door de verzekering.	5%	max.€ 1.000.000	3,58	€ 44.764

Strategische risico's	Kans	Financiële gevolgen	% bijdrage aan weerstandscapaciteit	Benodigde weerstandscapaciteit
Kennisdeling: het risico dat beschikbare en benodigde informatie onvoldoende ontsloten/gedeeld wordt intern en met externe partijen, dit vraagt om extra onvoorziene investeringen om kennis te delen.	25%	max.€ 500.000	8,91	€ 111.410
Integriteit beveiliging data: het risico op uitval systemen en verlies van data als gevolg van gedrag van medewerkers, met extra kosten als gevolg.	10%	max.€ 810.000	5,7	€ 71.272
Bij extreme weersomstandigheden is extra inzet van medewerkers nodig hetgeen leidt tot hogere kosten voor de inzet van bijvoorbeeld brandweervrijwilligers, wat niet volledig is meegenomen in de begroting.	50%	max.€ 250.000	9	€ 112.535
Het risico dat door in werking treding van de WNRA de vrijwilligers betaalde beroepskrachten dienen te worden. Dit leidt tot hogere arbeidskosten bij gelijkblijvende personele inzet.	5%	max.€ 1.500.000	5,35	€ 66.896
Het handelen in strijd met wet- en regelgeving waarmee het riscio ontstaat op een rechtszaak tegen de VRLN, bijvoorbeeld bij aanbestedingen, hetgeen leidt tot (gerechts-)kosten en/of boetes.	25%	max.€ 250.000	4,53	€ 56.643
Het onvoldoende bereiken van kinderen die in aanmerking komen voor (RVP-)vaccinaties waardoor de vaccinatiegraad onder RIVM-streefwaarde komt en het risico op uitbraak van ziekte vergroot wordt, hetgeen leidt tot de noodzaak tot actievere voorlichting van ouders en extra communicatiecampagnes en tot extra inzet bij een daadwerkelijke uitbraak van een infectieziekte.	25%	max.€ 500.000	8,9	€ 111.285
Benodigde weerstandscapaciteit			**100%**	**€ 1.250.392**

Weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin de Veiligheidsregio de nadelige gevolgen van risico's kan opvangen. Het gaat hierbij om tegenvallers die de continuïteit van de uitvoering van taken in gevaar brengen. Het weerstandsvermogen geeft aan wat de verhouding is tussen de beschikbare hoeveelheid en de benodigde hoeveelheid geld. In hoeverre de Veiligheidsregio in staat is de financiële tegenvallers op te vangen hangt af van de risico's die de Veiligheidsregio loopt en van de middelen die de organisatie vrij kan maken om risico's op te vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit is de optelsom van alle elementen uit de financiën van de Veiligheidsregio die daadwerkelijk kunnen worden ingezet om niet-begrote kosten te dekken. Onder de beschikbare weerstandscapaciteit valt het deel van de reserves dat vrij aanwendbaar is.
Vanuit de risico-inventarisatie is een benodigd weerstandsvermogen becijferd van € 1.250.392. De beschikbare weerstandscapaciteit bedroeg eind 2018 € 1.044.000. In de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen is bepaald dat de VRLN een weerstandsvermogen aanhoudt op grond van het vastgestelde risicoprofiel. Om het tekort op het weerstandsvermogen weg te werken heeft het Algemeen Bestuur op 7 juli 2017 besloten de gemeentelijke bijdrage ingaande 2018 gedurende 4 jaar op te hogen met € 150.000 per jaar (gemiddeld € 0,30 per inwoner per jaar). Eventuele positieve resultaten die in deze periode worden behaald, worden in mindering gebracht op de bijdrage van het daaropvolgende jaar.

Financiële kengetallen

Netto schuldquote
De netto schuldquote is de verhouding tussen de schulden van de organisatie onder aftrek van de vlottende activa en het totaal van de baten van de organisatie verminderd met eventuele onttrekkingen aan reserves.
Voor de opbouw van het kengetal kan een correctie voor de financiële activa achterwege blijven, daar de Veiligheidsregio niet over dergelijke uitzettingen beschikt.
De relevantie van dit kengetal wordt bepaald door de mate waarin de organisatie de activa heeft gefinancierd in relatie tot de begrotingsomvang.

Solvabiliteit
Onder solvabiliteit wordt verstaan de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal van het vermogen, ergo het totaal van de passiva. Dit bedrag geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is haar kortlopende en langlopende schulden te voldoen.

Structurele exploitatieruimte
Onder de structurele exploitatieruimte wordt verstaan de verhouding tussen het saldo van structurele baten en lasten verhoogd met het saldo van de structurele onttrekking en stortingen reserves met het totaal van de baten exclusief de onttrekking aan reserves.
Dit verhoudingsgetal geeft aan de mate waarin de structurele lasten onderdeel uitmaken van de begroting; idealiter is dit verhoudingsgetal nul of positief. Immers dan worden de structurele lasten gedekt door structurele baten.

Bovengenoemde kengetallen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Financiële kengetallen *(in percentages)*

	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
Netto schuldquote	65,6%	79,4%	65,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	65,6%	79,4%	65,6%
Solvabiliteitsratio	5,5%	3,2%	5,2%
Structurele exploitatieruimte	0,5%	-0,8%	1,0%

De netto schuldquote is niet hoog, het beleid van de Veiligheidsregio heeft zich vooral gericht op interne financiering van de investeringen. In het licht van de toekomstige kapitaalbehoefte en de oplopende rentevoet worden nieuwe financieringsmiddelen aangetrokken.
De solvabiliteitsratio is niet hoog, dit komt omdat de reservepositie de laatste jaren afgebouwd is. Dit hangt samen met het beleid om het eigen vermogen niet hoger te laten zijn dan strikt noodzakelijk.
De structurele exploitatieruimte is 1,0 %. Dat geeft aan dat de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten, hetgeen vanuit een beheersbaarheidsperspectief wenselijk is.

3.2 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio maakt een inhaalslag door beter aan te sluiten op de huidige omvang en eisen van de organisatie. Deze inhaalslag in brede zin is in 2014 in gang gezet en heeft, mede gelet op de vele ontwikkelingen (ontkleuren, inkleuren, brandweerorganisatieplan, GGD-verandertraject) en de eigen aanpassing van bedrijfsondersteuning aan de tijd, continu aandacht.

Voor 2018 waren de belangrijkste doelstellingen:

- Verdere verbetering van de planning & controlcyclus;
- inzet van moderne informatiemiddelen om tot een betere dienstverlening te komen;
- optimaliseren van processen vanuit efficiency en effectiviteit;
- betere aansluiting op de klantvraag c.q. behoeften van gemeenten.

Onderstaand wordt ingegaan op de belangrijkste resultaten in 2018.

Planning en Control

Op 1 januari 2018 zijn we overgegaan op een nieuw financieel systeem. Daarmee beschikken we nu naast een nieuw personeelssysteem ook over een nieuw financieel systeem. Deze nieuwe systemen dragen ertoe bij dat er meer, sneller en betere stuur- en verantwoordingsinformatie kan worden gegenereerd. In 2018 is ook het initiatief ‘sturen en verantwoorden’ gestart om te komen tot een organisatiebreed dashboard met stuurinformatie.
Ook het risicomanagement is met behulp van een gestructureerde aanpak verbeterd. Stapsgewijs zijn belangrijke randvoorwaarden ingevuld om sneller en eenvoudiger inzicht in onze financiën en output te krijgen. Dit is onder meer zichtbaar gemaakt in de “Begroting 2019 in één oogopslag”. Op het gebied van Business Intelligence zijn ook in 2018 stappen vooruit gezet. Het tempo is, gelet op de grote veranderingen binnen de GGD, in 2018 wat achtergebleven. We verwachten dit in 2019 in te halen. De gemeenten, in hun rol als eigenaar, zijn door ons steeds vaker betrokken bij de uitvoering van de planning en controlcyclus, zowel beleidsinhoudelijk als financieel. Wij zetten die ontwikkeling gestaag door.

Personeel

In 2018 is het nieuwe eHRM systeem doorontwikkeld. Met betrekking tot de instroom, doorstroom en uitstroom zijn verbeteringen in het proces en de technische ondersteuning doorgevoerd voor zowel het ambtelijk personeel als de vrijwilligers. Het systeem levert naast optimalisatie van processen ook sterk verbeterde stuurinformatie op. Door de veelheid aan ontwikkelingen is de invoering van de modules HR Cyclus en Digitalisering Personeelsdossiers tot nader order uitgesteld.
In 2018 hebben we de salarisadministratie opnieuw ingericht als onderdeel van de verbeterde personele en financiële systemen. Er is een volledige doorlichting en audit uitgevoerd op de salarisadministratie. Dit heeft een aantal lacunes aan het licht gebracht en er zijn concrete verbeterpunten geformuleerd. Deze zijn inmiddels nagenoeg allemaal geïmplementeerd. In het tweede kwartaal van 2019 verwachten we dat de salarisadministratie volledig doelmatig en rechtmatig is ingericht. Zoals in alle gemeenten is ook in de VRLN het wettelijk verplicht Individueel Keuze Budget (IKB) inmiddels al een vol jaar operationeel.

Arbeidsomstandigheden, zeker in de risicovolle functies, hebben onze volle aandacht. De afgelopen jaren voldoen we aan het wettelijk minimum. De aard van ons werk, met name de risicovolle functies bij de Brandweer en GGD, vragen ons inziens om een hogere ambitie dan het wettelijk minimum. In 2019 zullen we versterkt investeren in Arbo en BHV.

We zijn gestart met het programma Vitaal en Veerkrachtig voor het voltallige personeel. Doel hiervan is het omgevingsbewustzijn, het vakmanschap, de arbeidsmobiliteit en de positieve gezondheid van medewerkers te versterken. Het is een meerjarig programma dat ook in 2019 en verder zal doorlopen.

Het dossier functioneel leeftijdsontslag (FLO) van de beroepsbrandweerlieden vraagt veel aandacht door herziene regelgeving.
Eind 2018 is een belangrijk onderhandelingsresultaat bereikt met personeel en bonden inzake de harmonisatie 24-uursdiensten bij het brandweerpersoneel.
In 2019 wordt gestart met de voorbereidingen op invoering van de WNRA (Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren).

Omvang en samenstelling personeel

	31-12-2017		31-12-2018	
	Aantal	%	Aantal	%
Werknemers	617		622	
Fte	515,8		516,3	
Fulltime	263	42,6	276	44,4
Parttime	354	57,4	346	55,6
Mannen	237	38,1	241	38,7
Vrouwen	380	61,6	381	61,3
Vast	588	95,3	574	92,3
Tijdelijk	29	4,7	48	7,7
Ziekteverzuim		4,6		6,2
Verzuimduur in dagen	17,4		21,1	
Verzuimfrequentie	0,91		0,9	
Vrijwilligers (brandweer)	819 *		774	
Mannen	779	95,1	740	95,6
Vrouwen	40	4,9	34	4,4

* inclusief vrijwilligers die actief zijn voor meerdere brandweerkazernes

Informatisering en automatisering

Voor ons primair proces is informatisering en automatisering strategisch van groot belang. Vanuit de wens naar meer informatiegestuurde brandweerzorg en gezondheidszorg is een sterke, intelligente en betrouwbare informatiepositie noodzakelijk. Dat vraagt om grote investeringen en het lef om te innoveren, vanzelfsprekend binnen de financiële kaders, maar ook binnen wettelijke grenzen van privacy. Ons informatiebeleid, een uitgevoerde informatieveiligheidsscan en een onderzoek naar de ICT-infrastructuur vormen de basis voor onze investeringen op dit gebied in de komende jaren.

Daarbij is continu sprake van afwegingen tussen vernieuwen in de digitale wereld, ‘going concern’, gebruikersgemak en goede informatieveiligheid en privacy. Om die investeringen en afwegingen in goede banen te leiden hebben we sinds 2017 een Change Advisory Board en een Security Board, alsmede een Central Information Security Officer en Functionaris Gegevensbescherming ingesteld.

In toenemende mate worden overheidsorganisaties geconfronteerd met dreigingen op het gebied van informatieveiligheid en continuïteit. Doorlopend verhoogde aandacht is noodzakelijk om de bedrijfscontinuïteit te garanderen. Inmiddels is een inventarisatie van beveiligingsrisico’s opgesteld. We beschikken over een baseline informatiebeveiliging, analoog aan het voorbeeld van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). We nemen deel aan kennisnetwerken en rollen een intern awareness programma op het thema informatieveiligheid verder uit. Een procedure voor de melding van beveiligingsincidenten is gereed.
Informatiebeveiliging en privacy blijven om aandacht en (extra) investeringen vragen.

Speciale aandacht wordt gegeven aan informatisering gericht op business intelligence om sturing en verantwoording te versterken binnen de Veiligheidsregio als geheel.
Ons Mobility Project faciliteert tijd- en plaatsonafhankelijk werken met de juiste middelen.
Het project voor de noodzakelijke vervanging van onze ICT-infrastructuur is opgestart, maar heeft vertraging opgelopen door enkele personele wisselingen. Op dit moment loopt een aantal aanbestedingen voor nieuwe investeringen in onze infrastructuur. De implementatie kan medio 2019 starten.

Documentaire Informatie Voorziening
De ontwikkeling van archiefbeheer naar informatiebeheer is ingezet. Het project Digitaal (samen)werken met als inhoudelijke (digitale) onderdelen documentbeheer, archiefbeheer en samenwerkingsomgeving bevindt zich in de initiatieffase. Het vraagt om een andere houding en werkwijze van al onze medewerkers. Omdat dit veel impact zal hebben op gebruikers wordt het uitvoeringstempo aangepast. Gebruikers hebben immers de laatste jaren al erg veel vernieuwing van structuren, processen en systemen gekend en de veelheid vraagt om dosering. In 2019 zal dit project, in samenhang met het project FRIS, worden opgepakt.

Materieel en Gebouwenbeheer
De consultatiebureaus Withuis en Zuidpilaar in Venlo zijn samengevoegd in een nieuw onderkomen aan de Hogeweg.
De aanbestedingen voor de realisatie van nieuwe brandweerposten in Ittervoort, Stramproy en Nederweert zijn in 2018 afgerond en de (voorbereidende) bouwwerkzaamheden zijn gestart. De posten in Heythuysen, Horst en Venray volgen.
Eind 2018 heeft het bestuur definitief gekozen voor de ontwikkeling van de Risk Factory. In kwartaal 1 van 2019 wordt de remise aan de Nijmeegseweg in Venlo (deels) omgebouwd tot Risk Factory.
Een deel van het pand aan de Nijmeegseweg is in 2018 voor een periode van 3 jaar verhuurd aan onze ketenpartner AZLN (Ambulancezorg Limburg-Noord). Hiermee is opnieuw meer efficiëntie bereikt. Daarnaast biedt de nabijheid meer kansen voor verdere samenwerking in de toekomst.
In het kader van toegangsbeheer (en informatieveiligheid) is een strategisch onderzoek uitgevoerd naar de fysieke beveiliging van de gebouwen van de VRLN (ruim 50, waarvan 8 in eigendom). Op basis van dit onderzoek is door de directie een richtinggevend beveiligingsbeleid en –niveau

vastgesteld. In 2019 wordt gestart met een pilot om de beveiliging van onze locatie Nijmeegseweg (waarin ons Regionaal Coördinatie Centrum is gevestigd) te optimalieren. Het betreft niet alleen fysieke beveiliging maar ook informatieveiligheid.
De brandveiligheid van een aantal gebouwen is in 2018 aangepast, de werkzaamheden worden in kwartaal 1 van 2019 afgerond.
Verdergaande rationalisering van de meerjarenonderhoudsprogramma's van de gebouwen is bijna afgerond.

Communicatie
Voor onze communicatie richten we de blik sterk naar onze externe stakeholders, waaronder de gemeenten, om de aansluiting tussen VRLN, gemeenten en partners te versterken. Daarbij zijn nieuwe (digitale) tools ingezet die continu de omgeving scannen, zodat snel op de actualiteit gereageerd kan worden. We willen, richting onze stakeholders, laten zien waar we als Veiligheidsregio mee bezig. We zijn in 2018 op een overwegend positieve wijze zichtbaar geweest in de regionale pers, lokale en sociale media.

Inkoop
Door professioneel aan te besteden is het inkoopproces meer gerationaliseerd. We zijn aangesloten bij een landelijke dynamische aanbestedingskalender. De implementatie van contractbeheer draagt bij aan een betere perioderesultaatbepaling en integrale beheersing. Contractmanagement bij de 10 grootste leveranciers is opgestart. Ook stellen we zakelijke eisen aan prijsindexaties van leveranciers, waarbij we de CBS/CPI-systematiek volgen. Daarnaast blijven we samenwerken met verschillende (inkoop)partners om de beste prijs/kwaliteitverhouding te behalen. Inmiddels hebben we een aantal jaren op rij een spendanalyse uitgevoerd, waardoor we ons inzicht en de stuurinformatie op dit domein verbeterd hebben.

Juridische Zaken
De juridische functie (zowel algemeen juridisch als arbeidsrechtelijk) is kwetsbaar. Pogingen tot samenwerking binnen de regio zijn vooralsnog niet gelukt. In 2019 gaan we dat, in samenwerking met andere veiligheidsregio's, opnieuw oppakken.
Een gedigitaliseerd incident registratiesysteem is in 2018 deels geïmplementeerd. We ronden dat af in 2019.

Facilitaire Zaken, Balie en Klanten Service Centrum
Beide teams zijn het visitekaartje van onze organisatie voor onze gasten en klanten. De teams maken een ontwikkeling door naar vernieuwde klantgerichtheid.

3.3 Kapitaalgoederen

De belangrijkste kapitaalgoederen die de Veiligheidsregio in eigendom heeft betreffen gebouwen, vervoermiddelen (brandweervoertuigen) en ander brandweermaterieel.

a. Het beleidskader
Het beleidskader voor het onderhoud van de kapitaalgoederen is in 2016 geactualiseerd. Het bestuur heeft in 2016 de financiële verordening en de afschrijvingstermijnen opnieuw vastgesteld.

b. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
De Veiligheidsregio heeft een aantal gebouwen in beheer en eigendom. Na het stopzetten van het BTW Compensatiefonds heeft de Veiligheidsregio, naast de algemene gebouwen, de kazernes in de gemeenten Echt-Susteren (post Echt), Gennep, Mook en Middelaar, Venlo (post Venlo) en Weert (post Weert) per 1 januari 2014 in eigendom overgenomen. Uitgangspunt hierbij is dat het in bezit hebben van onroerend goed vanuit een structurele dienstbaarheid aan de organisatie beoordeeld wordt.

Het Algemeen Bestuur heeft op 27 oktober 2015 besloten de huisvestingslasten van de brandweergebouwen integraal onderdeel te laten zijn van de begroting van de Veiligheidsregio. Dit betekent dat met ingang van 2017 de niet in eigendom zijnde gebouwen gehuurd worden tegen gelijke voorwaarden, conform een uniform huurcontract. Met ingang van 2017 zijn de exploitatielasten integraal onderdeel van de begroting van de Veiligheidsregio. De lasten van groot onderhoud worden in rekening gebracht bij de gemeenten, maar het onderhoud wordt uitgevoerd door de Veiligheidsregio.

c. De financiële consequenties
Voor het groot onderhoud aan de gebouwen van de Veiligheidsregio zijn onderhoudsvoorzieningen gevormd. De storting hierin bedraagt € 378.000. De totale omvang van de onderhoudsvoorzieningen per 31 december 2018 bedraagt € 1.211.000.

De Veiligheidsregio heeft de volgende gebouwen in eigendom:

Locatie	Adres	Plaats
Hoofdvestiging VRLN	Nijmeegseweg 42	Venlo
Oude brandweerkazerne Venlo	Nijmeegseweg 40	Venlo
Hoofdvestiging GGD (3DS)	Drie Decembersingel	Venlo
Hoofdvestiging GGD (Quadrivium)	Oranjelaan	Roermond
Brandweerkazerne Echt	Bandertlaan	Echt
Brandweerkazerne Gennep	Paesplasweg	Gennep
Brandweerkazerne Mook	Veldweg	Mook
Brandweerkazerne Venlo	Ariënsstraat	Venlo
Brandweerkazerne Weert	De Savornin Lohmanstraat	Weert

3.4 Financiering

Het beleid van de Veiligheidsregio inzake de financiering is vastgelegd in het treasurystatuut. Het Dagelijks Bestuur heeft op 8 september 2017 een nieuw treasurystatuut vastgesteld, aansluitend op de geldende financiële verordening van de Veiligheidsregio.

Risicobeheer (kasgeldlimiet en renterisiconorm)
De kasgeldlimiet laat zien welk risico er bestaat ten aanzien van vlottende schulden. De renterisiconorm is een maatstaf om te bepalen welke kredietrisico's de Veiligheidsregio loopt op de vaste schulden. Dit zijn de schulden met een looptijd langer dan 1 jaar.

Kasgeldlimiet (vlottende schuld)
Onderstaande tabel geeft het renterisico van de vlottende schuld voor het jaar 2018.

Berekening kasgeldlimiet *(bedragen in duizenden euro's)*

(Jaar t = 2018)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1. Vlottende schuld	1.000	333	333	1.167
2. Vlottende middelen	1.591	1.385	571	2.015
3. Netto vlottend schuld (+) of overschot (-) (1-2)	-591	-1.051	-238	-849
4. Toegestane kasgeldlimiet				
In geld	5.404	5.404	5.404	5.404
In percentage	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Ruimte (4 groter dan 3)	5.995	6.456	5.642	6.253
Overschrijding (3 groter dan 4)	-	-	-	-
Berekening kasgeldlimiet (5)				
(7) Rekeningstotaal 2018	65.908	65.908	65.908	65.908
(8) Percentage regeling	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
(5)=(7)*(8) kasgeldlimiet 2018	5.404	5.404	5.404	5.404

In 2018 is op het einde van het boekjaar voldaan aan de norm voor de kasgeldlimiet (plafond voor korte financiering < 1 jaar) op grond van de Wet Financiering Decentrale Overheden ("wet Fido").

Renterisiconorm (vaste schuld)
Onderstaande tabel geeft het renterisico van de vaste schuld.

Renterisiconorm

(bedragen in duizenden euro's)

	2018
1 renteherzieningen	0
2 aflossingen	4.513
3 renterisico (1)+(2)	4.513
(4) renterisiconorm	13.182
(5a)= (4>3) ruimte onder renterisiconorm	8.669
(5b)= (3>4) overschrijding van de renterisiconorm	
Berekening renterisiconorm (4)	
(4a) begrotingstotaal jaar t	65.908
(4b percentage regeling	20 %
(4)=(4a)*(4b)/100 renterisiconorm jaar T	13.182

De renterisiconorm is het bedrag ter grootte van 20% van het begrotingstotaal van 2018. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisiconorm niet overschrijden. Dit is niet het geval.

Liquiditeitsplanning en financieringspositie

De bestaande vaste geldleningen in combinatie met kortlopende geldleningen, reserves en voorzieningen en het betalingsritme van de gemeenten zijn voldoende gebleken om de lopende uitgaven inclusief investeringen te bekostigen.

Rentekosten en renteopbrengsten

In 2018 zijn de volgende rentekosten en renteopbrengsten gerealiseerd:

Rentekosten:	
Rente vaste geldleningen	€ 722.498
Rente eigen financieringsmiddelen	€ 23.527
Rente kortlopende geldleningen/rekening courant	€ 0
Renteopbrengsten:	
Rente rekening-courant/spaarrekeningen	€ 564

Deel C Jaarrekening

4 Balans per 31 december

Balans per 31 december 2018 *(bedragen in duizenden euro's)*

ACTIVA		31 december 2018		31 december 2017
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa		**0**		**0**
Materiële vaste activa		**46.703**		**44.965**
- Investeringen met een economisch nut	46.703		44.965	
Financiële vaste activa		**0**		**0**
TOTAAL VASTE ACTIVA		**46.703**		**44.965**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		**31**		**31**
- Gereed product en handelsgoederen	31		31	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar		**5.663**		**2.753**
- Vorderingen op openbare lichamen	2.538		1.676	
- Rekening-courantverhouding met het Rijk	2.967		852	
- Overige vorderingen	158		224	
Liquide middelen		**288**		**465**
- Kassaldi	25		17	
- Banksaldi	262		448	
Overlopende activa		**827**		**1.552**
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0		0	
- Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	827		1.552	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**6.808**		**4.800**
TOTAAL ACTIVA		**53.511**		**49.765**

Balans per 31 december 2018 *(bedragen in duizenden euro's)*

PASSIVA		31 december 2018		31 december 2017
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		**2.809**		**2.711**
- Algemene reserve	361		88	
- Bestemmingsreserves	3.102		2.513	
- Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-654		110	
Voorzieningen		**1.279**		**1.150**
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	0		0	
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	1.279		1.150	
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	0		0	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer		**39.925**		**39.438**
- Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	39.925		39.438	
TOTAAL VASTE PASSIVA		**44.012**		**43.300**
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar		**3.712**		**1.155**
- Kasgeldleningen	1.500		0	
- Banksaldi	0		0	
- Overige schulden	2.212		1.155	
Overlopende passiva		**5.787**		**5.310**
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume)	5.613		4.688	
- De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen	4		104	
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	170		518	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**9.499**		**6.465**
TOTAAL PASSIVA		**53.511**		**49.765**

5 Het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 2018

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2017	Primaire begroting 2018	Begroting 2018 na 2e wijziging	Realisatie 2018
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)				
Gezondheid	15.074	15.428	15.914	17.280
Centraal Meld- en Actiepunt	320	422	0	0
Veiligheid: Risicobeheersing	2.547	2.572	2.679	2.686
Veiligheid: Basisbrandweerzorg	24.118	23.639	24.326	25.962
Veiligheid: Crisisbeheersing	4.458	4.496	4.581	4.877
Overhead	14.995	14.780	14.380	14.152
Totaal lasten	**61.511**	**61.335**	**61.880**	**64.957**
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)				
Gezondheid	5.146	4.504	4.430	5.667
Centraal Meld- en Actiepunt	0	0	0	0
Veiligheid: Risicobeheersing	509	453	462	562
Veiligheid: Basisbrandweerzorg	4.437	3.793	3.858	4.591
Veiligheid: Crisisbeheersing	1.303	879	883	1.942
Overhead	1.900	1.815	1.870	1.814
Totaal baten programma's	**13.295**	**11.444**	**11.502**	**14.576**
Baten gemeentelijke bijdragen				
Gezondheid	10.031	10.924	11.484	11.484
Centraal Meld- en Actiepunt	421	422	0	0
Veiligheid: Risicobeheersing	2.126	2.118	2.217	2.217
Veiligheid: Basisbrandweerzorg	20.076	19.846	20.468	20.468
Veiligheid: Crisisbeheersing	3.529	3.541	3.623	3.623
Overhead	13.069	13.117	12.687	12.687
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	**49.253**	**49.967**	**50.478**	**50.478**
Totaal baten	**62.548**	**61.411**	**61.981**	**65.055**
Saldo (excl. mutaties reserves)				
Gezondheid	103	0	0	-129
Centraal Meld- en Actiepunt	101	0	0	0
Veiligheid: Risicobeheersing	89	0	0	93
Veiligheid: Basisbrandweerzorg	395	0	0	-903
Veiligheid: Crisisbeheersing	374	-76	-76	687
Overhead	-25	152	177	349
Totaal programma's	**1.037**	**76**	**101**	**98**
Saldo van baten en lasten	**1.037**	**76**	**101**	**98**
Toevoegingen aan reserves	1.017	276	286	966
Onttrekkingen aan reserves	90	200	185	215
Gerealiseerde resultaat	**110**	**0**	**0**	**-654**

6 Toelichtingen

6.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De Veiligheidsregio dient als gemeenschappelijke regeling te voldoen aan de verslaggevingsvoorschriften zoals deze ook voor gemeenten gelden. Deze voorschriften zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

De waarderingsgrondslagen zijn bepaald aan de hand van het BBV dan wel aan de hand van algemeen in het maatschappelijk verkeer aanvaarde normen.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.
Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met eventuele bijdragen van derden, onttrekkingen aan de reserves en/of voorzieningen en de afschrijvingen. De activa met een relatief geringe betekenis worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht. Afschrijving van de activa (lineair) vindt plaats met inachtneming van de verwachte gebruiksduur of nuttigheidsduur. In voorkomende gevallen wordt de afschrijving aangepast aan de herziene verwachte gebruiksduur.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft

een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Het bestuur heeft in 2016 de afschrijvingstermijnen opnieuw vastgesteld. Deze termijnen worden gehanteerd voor nieuwe investeringen. De investeringen uit eerdere jaren worden afgeschreven op basis van de gebruiksduur die op het moment van de investering werd gehanteerd. De gehanteerde afschrijvingstermijnen per categorie zijn opgenomen in de tabel.

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen	5 tot 44 jaar
Vervoermiddelen	5 tot 20 jaar
Machines, apparaten en installaties	3 tot 40 jaar
Overige materiële vaste activa	3 tot 30 jaar

Vlottende activa

Voorraden
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de betaalde inkoopprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar
De vorderingen op openbare lichamen, rekening-courant verhouding met het Rijk en de overige vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien noodzakelijk wordt een voorziening in mindering gebracht voor verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve en bestemmingsreserves. Binnen de bestemmingsreserves is een onderscheid gemaakt tussen reserves met een specifiek bestedingsdoel en bestemmingsreserves die zijn gevormd ter dekking van eerder gedane investeringen.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf kapitaalgoederen is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

6.2 Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa
De Veiligheidsregio kent geen immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa

De Veiligheidsregio kent slechts investeringen met een economisch nut. De investeringen met economisch nut worden als volgt onderverdeeld:

Materiële vaste activa *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2017
Gronden en terreinen	2.046	2.046
Bedrijfsgebouwen	24.440	24.660
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	37	39
Vervoermiddelen	13.823	12.900
Machines, apparaten en installaties	1.353	1.021
Overige materiële vaste activa	5.004	4.299
Totaal	**46.703**	**44.965**

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer.

Verloopoverzicht materiële vaste activa *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde 31-12-2017	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	2.046	0	0	0	0	0	2.046
Bedrijfsgebouwen	24.660	863	0	1.084	0	0	24.440
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	39	0	0	2	0	0	37
Vervoermiddelen	12.900	2.744	0	1.820	0	0	13.823
Machines, apparaten en installaties	1.021	697	0	365	0	0	1.353
Overige materiële vaste activa	4.299	1.930	385	830	10	0	5.004
Totaal	**44.965**	**6.234**	**385**	**4.101**	**10**	**0**	**46.703**

Ter bevordering van het inzicht in de jaarrekening kunnen, omwille van de vergelijkbaarheid, enkele vergelijkende cijfers anders zijn gerubriceerd. Een en ander heeft geen effect op het vermogen of het resultaat.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

Investeringen met een investeringsbedrag groter dan € 100.000 *(bedragen in duizenden euro's)*

	Werkelijk besteed in 2018	Cumulatief besteed t/m 2018
Project vervanging ademlucht	1.197	1.197
Tankautospuit Bergen (23.1331)	365	365
Tankautospuit Echt (23.5331)	363	363
Tankautospuit Horst (23.2331)	363	363
Nieuw bouw kazerne Stramproy (voorbereiding)	363	363
Project Infrastructuur	297	323
Tankautospuit Bergen 2019 (23.1332) (voorbereiding 2018)	218	218
Tankautospuit Nederweert 2019 (23.4132) (voorbereiding 2018)	218	218
Tankautospuit Montfort 2019 (23.5231) (voorbereiding 2018)	218	218
Tankautospuit Grathem 2019 (23.4731) (voorbereiding 2018)	206	206
Project Mobility	183	849
Installaties (E&W) kazerne Roermond	157	157
Nieuw bouw kazerne Nederweert (voorbereiding)	126	146
Waterhaakarmbak t.b.v. Waterwagen Horst	125	125
Waterhaakarmbak t.b.v. Waterwagen Nederweert	124	124
Waterhaakarmbak t.b.v. Waterwagen Panningen	124	124
Nieuw bouw kazerne Ittervoort (voorbereiding)	120	120
	4.768	**5.479**

Financiële vaste activa

De VRLN heeft geen financiële vaste activa.

Vlottende activa

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Voorraden *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2017
Gereed product en handelsgoederen	31	31
Totaal	**31**	**31**

Deze voorraden gereed product betreffen vaccins.

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2017
Vorderingen op openbare lichamen	2.538	1.676
Rekening-courant verhouding met het rijk	2.967	852
Overige vorderingen	158	224
Totaal	**5.663**	**2.753**

In 2018 is het niet noodzakelijk gebleken om een voorziening voor oninbare vorderingen in mindering te brengen op de vorderingen.

Voor de rekening-courantverhouding met het rijk worden hieronder weergegeven het drempelbedrag voor het begrotingsjaar 2018 en voor ieder kwartaal het bedrag aan middelen, bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de Wet financiering decentrale overheden, dat in het kader van het drempelbedrag door de Veiligheidsregio buiten ’s Rijks schatkist is aangehouden.

Wet financiering decentrale overheden *(bedragen in duizenden euro's)*

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	57	710	492	380
Drempelbedrag	466	466	466	466
Ruimte onder drempelbedrag	409	0	0	86
Overschrijding van het drempelbedrag	n.v.t.	243	26	n.v.t.

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2017
Kassaldi	25	17
Banksaldi	262	448
Totaal	**288**	**465**

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende activa *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2017
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	827	1.552
Totaal	**827**	**1.552**

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Eigen vermogen *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2017
Algemene reserve	361	88
Bestemmingsreserves	3.102	2.513
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-654	110
Totaal	**2.809**	**2.711**

Het verloop in 2018 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Verloopoverzicht reserves *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2017	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde per 31 december 2018
Algemene reserve	88	162	0	110		361
Algemene reserve	**88**	**162**	**0**	**110**	**0**	**361**
Bestemmingsreserves t.b.v. dekking van kapitaallasten						
Reserve kapitaallasten gebouw Nijmeegsweg, Venlo	301	14	0	0	28	286
Reserve kapitaallasten gebouw Drie Decembersingel, Venlo	123	6	0	0	13	115
Reserve kapitaallasten gebouw Oranjelaan, Roermond	99	4	0	0	15	89
Subtotaal reserves t.b.v. dekking kapitaallasten	**523**	**24**	**0**	**0**	**56**	**490**
Overige bestemmingsreserves						
Reserve transitiekosten schaalvergroting meldkamer	394	592	0	0	0	986
Reserve nieuwe huisvesting	350	0	0	0	0	350
Reserve CMA	338	0	113	0	0	225
Reserve Oranje Kolom	31	22	31	0	0	22
Reserve assurantie eigen risico	231	60	15	0	0	276
Egalisatiereserve Kapitaallasten Brandweerzorg	646	106	0	0	0	752
Subtotaal overige bestemmingsreserves	**1.990**	**780**	**159**	**0**	**0**	**2.611**
Bestemmingsreserves	**2.513**	**804**	**159**	**0**	**56**	**3.102**
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	110	0	654	-110	0	-654
Gerealiseerd resultaat	**110**	**0**	**654**	**-110**	**0**	**-654**
Totaal	**2.711**	**966**	**813**	**0**	**56**	**2.809**

Onder ‘bestemming resultaat’ staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder ‘afschrijvingen’ staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

De aard en de reden van iedere reserve wordt hieronder toegelicht evenals de mutaties die dit boekjaar hebben plaatsgevonden.

Algemene reserve

In de vergadering van 17 april 2015 heeft het Algemeen Bestuur de nota risicomanagement vastgesteld. Tevens is besloten om het niveau van de vrij besteedbare reserves op 100% van het weerstandsvermogen aan te houden, dit streven leidt tot een toename van de algemene reserve tot het beoogde niveau.
De omvang van de algemene reserve per 31 december 2018, het rekeningresultaat 2018 en de vrij besteedbare bestemmingsreserves per 31 december 2018 komt nu meer in de buurt van de bruto benodigde weerstandscapaciteit. Zie onderstaande tabel.

Verloopoverzicht vermogenspositie *(bedragen in duizenden euro's)*

	Stand per 31 december 2018
Stand eigen vermogen per 31 december 2018	2.809
af: reserves niet vrij beschikbaar	-1.275
af: kapitaalreserves	-490
Totaal beschikbare vrije reserves per 31 december 2018	**1.044**
Berekend risico	1.250
Saldo op weerstandvermogen	**-206**

Reserve kapitaallasten gebouw Nijmeegseweg 42 te Venlo

Deze reserve wordt ingezet om een deel van de kapitaallasten op te vangen samenhangend met de aankoop/inrichting van het gebouw Nijmeegseweg 42 te Venlo. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag onttrokken aan deze reserve en wordt jaarlijks 4,5% rente toegevoegd.

Reserve kapitaallasten gebouw Drie Decembersingel te Venlo

Deze reserve wordt ingezet om een deel van de kapitaallasten op te vangen samenhangend met de aankoop/inrichting van het gebouw Drie Decembersingel te Venlo. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag onttrokken aan deze reserve en wordt jaarlijks 4,5% rente toegevoegd.

Reserve kapitaallasten gebouw Oranjelaan Roermond

Deze reserve wordt ingezet om een deel van de kapitaallasten op te vangen samenhangend met de aankoop/inrichting van het gebouw Quadrivium aan de Oranjelaan in Roermond. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag onttrokken aan deze reserve en wordt jaarlijks 4,5% rente toegevoegd.

Reserve kapitaallasten automatisering

De reserve is voor het laatst ingezet in 2017. Het saldo eind 2017 was 0 en daarmee vervalt deze reserve.

Reserve transitiekosten schaalvergroting meldkamer

Op 21 december 2012 heeft het Algemeen Bestuur besloten tot het vormen van een reserve ten behoeve van de schaalvergroting meldkamer brandweer. De meldkamer van Limburg-Noord is samengevoegd met de meldkamer van Zuid-Limburg en in 2016 heeft de verhuizing naar Maastricht plaatsgevonden. De reserve is bestemd voor het opvangen van de te verwachten frictiekosten van deze samenvoeging. Het voordelig saldo van het programmaonderdeel meldkamer in 2018 ad € 592.000 wordt in deze reserve gestort.

Reserve nieuwe huisvesting
Bij de vaststelling van de jaarrekening 2010 is een bedrag van € 1.043.000 in deze bestemmingsreserve gestort om de mogelijkheid van gezamenlijke huisvesting op een locatie te onderzoeken en voor het opvangen van mogelijke boekverliezen bij het afstoten van gebouwen die het gevolg zijn van centrale huisvesting. In 2016 is besloten het concept van de unilocatie voorlopig los te laten. Het bedrag in deze reserve blijft beschikbaar voor het eventueel op termijn realiseren van een alternatieve huisvestingssituatie.

Reserve CMA
De reserve CMA is gevormd in het kader van de vereffening van resultaten op het specifiek ten laste van de centrumgemeente Venlo uitgevoerde Centraal Meld- en Actiepunt. Bij eventuele beëindiging van deze activiteit zal het bedrag worden aangewend ter dekking van eventuele frictiekosten. Het Algemeen Bestuur heeft besloten dat de activiteiten voor het CMA ingaande 2018 worden beëindigd. De eventuele frictiekosten in de toekomst komen ten laste van deze reserve. Voor 2018 gaat het om een bedrag van € 113.000.

Reserve Oranje Kolom
Deze bestemmingsreserve wordt afgebouwd naar nihil in 2019. De onttrekking in 2018 is conform begroting. In 2018 is eenmalig een bedrag van € 22.000 gestort in de Reserve Oranje Kolom om het verwacht nadeel in 2019 op te kunnen vangen.

Reserve assurantie eigen risico
Bij de aanbesteding van de verzekeringen is ervoor gekozen een deel van de verzekeringen materieel stop te zetten en dit risico zelf te dragen. In 2015 is voor dit doel de bestemmingsreserve assurantie eigen risico gevormd. In 2016 is een bedrag vanuit de balanspost afwikkeling verzekeringsuitkeringen toegevoegd aan deze reserve. In 2017 is een bedrag van € 43.000 toegevoegd aan de reserve. In 2018 is € 60.000 toegevoegd en € 15.000 onttrokken aan deze reserve.

Reserve kapitaallasten brandweerzorg
In 2017 is deze bestemmingsreserve gevormd vanuit de onderuitputting van de kapitaalslasten en wordt ingezet om de verwachte overschrijding van de kapitaalslasten in de komende jaren op te vangen. In 2018 is € 106.000 toegevoegd aan deze reserve.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2018 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Verloopoverzicht voorzieningen *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2017	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde per 31 december 2018
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onderhoudsegalisatievoorzieningen m.b.t. gebouwen					
Voorziening groot onderhoud gebouw Nijmeegseweg, Venlo	808	83	0	259	632
Voorziening groot onderhoud gebouw Drie Decembersingel, Venlo	39	117	0	17	139
Voorziening groot onderhoud gebouw Oranjelaan, Roermond	10	30	0	2	39
Voorziening groot onderhoud brandweerkazerne, Gennep	40	18	0	0	58
Voorziening groot onderhoud brandweerkazerne, Mook	14	11	0	0	25
Voorziening groot onderhoud brandweerkazerne, Venlo	146	73	0	3	215
Voorziening groot onderhoud brandweerkazerne, Echt	30	14	0	5	39
Voorziening groot onderhoud brandweerkazerne, Weert	37	32	0	6	64
Subtotaal onderhoudsegalisatievoorzieningen m.b.t. gebouwen	**1.123**	**378**	**0**	**291**	**1.211**
Overige egalisatievoorzieningen					
Voorziening ouderen-, volwassenen- en jongerenmonitor	27	41	0	0	68
Totaal (onderhouds)egalisatievoorzieningen	**1.150**	**419**	**0**	**291**	**1.279**
Totaal voorzieningen voor middelen van derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**1.150**	**419**	**0**	**291**	**1.279**

In de kolom 'vrijval' zijn de bedragen opgenomen die ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorziening zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Ten behoeve van het uit te voeren groot onderhoud aan de panden Nijmeegseweg te Venlo, Drie Decembersingel te Venlo en Oranjelaan te Roermond zijn onderhoudsvoorzieningen gevormd. De meerjarenonderhoudsplannen welke ten grondslag liggen aan deze voorzieningen zijn in 2017 en 2018 geactualiseerd. Inmiddels hebben de panden een grondige verbouwing ondergaan en is achterstallig onderhoud weggewerkt. In 2018 is er in totaal voor bovengenoemde drie gebouwen € 230.000 gestort in deze voorziening.

Voorziening groot onderhoud brandweerkazernes

Ten behoeve van het uit te voeren groot onderhoud van de brandweerkazernes in eigendom van de Veiligheidsregio zijn onderhoudsvoorzieningen gevormd. De meerjarenonderhoudsplannen welke ten grondslag liggen aan deze voorzieningen zijn in 2015 opgesteld. In 2018 is er in totaal voor de brandweerkazernes € 148.000 gestort in deze voorziening.

Voorziening ouderen-, volwassenen- en jongerenmonitor

Eens in de vier jaar worden deze monitors uitgevoerd c.q. onderzoeken gehouden. De lasten hiervoor zijn als een jaarschijf in de begroting opgenomen. Via deze voorziening worden de kosten geëgaliseerd. In 2018 is er € 41.000 gestort in deze voorziening.

Vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar is als volgt:

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2017
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	39.925	39.438
Overige schulden	0	0
Totaal	**39.925**	**39.438**

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar over het jaar 2018.

Verloop vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar *(bedragen in duizenden euro's)*

	Saldo 31 december 2017	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31 december 2018
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	39.438	5.000	4.514	39.925

De rentelast over de opgenomen geldleningen bedraagt € 722.498. De aflossingen op de langlopende leningen in 2018 bedragen € 4.513.870. In 2018 is een nieuwe lening afgesloten voor € 5.000.000 met een looptijd van 15 jaar.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende passiva *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2017
Netto-vlottende schulden met een rentetyptische looptijd korter dan een jaar	3.712	1.155
Overlopende passiva	5.787	5.310
Totaal	**9.499**	**6.465**

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Specificatie netto-vlottende schulden met een rentetyptische looptijd korter dan een jaar *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2017
Overige kasgeldleningen	1.500	0
Banksaldi	0	0
Overige schulden	2.212	1.155
Totaal	**3.712**	**1.155**

De post overige schulden bestaat met name uit het saldo van de crediteuren.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Specificatie overlopende passiva *(bedragen in duizenden euro's)*

	Boekwaarde per 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2017
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouw d en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume)	5.613	4.688
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen	4	104
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	170	518
Totaal	**5.787**	**5.310**

De verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (ofwel de nog te betalen bedragen) bestaan voornamelijk uit af te dragen sociale lasten en pensioenpremies.

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren *(bedragen in duizenden euro's)*

	Saldo 31 december 2017	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo 31 december 2018
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Project IJzeren Rijn	71	0	71	0
Scholing brandweerpersoneel	33	0	29	4
Totaal	**104**	**0**	**100**	**4**

Ten behoeve van de juridische ondersteuning van de gemeenten betrokken bij de IJzeren Rijn was een voorschotbedrag opgenomen. De coördinatie hiervoor ligt bij de gemeente Venlo. Dit bedrag is daarom in 2018 overgedragen naar de gemeente Venlo.

De post scholing brandweerpersoneel betreft middelen uit een ESF-subsidie van Brandweer Nederland, welke worden ingezet ten behoeve van de versterking van het brandweeronderwijs.

Langlopende financiële verplichtingen

De Veiligheidsregio is voor een aantal jaren verbonden aan, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hieronder volgen de belangrijkste van deze verplichtingen.

Huurovereenkomsten
In het kader van de huur van GGD-panden is voor ongeveer € 485.000 aan verplichtingen aangegaan. Voor de brandweerkazernes zijn in 2017 nieuwe huurovereenkomsten afgesloten. Deze hebben een looptijd van 5 jaar (2017 t/m 2021). De huurverplichtingen uit de ondertekende overeenkomsten (voor de resterende drie jaren) bedragen € 2.135.000.

Investeringsverplichtingen
Voor balansdatum zijn investeringsverplichtingen aangegaan. Deze hangen samen met investeringen die worden uitgevoerd over een periode die over het boekjaar heen loopt.

Overige langlopende contracten
Ten behoeve van de bedrijfsvoering zijn op het onderdeel ICT verplichtingen aangegaan ten bedrage van € 130.000.

6.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging worden hieronder toegelicht. De baten en lasten zijn opgenomen per programma en worden nader verklaard.

6.3.1. Programma Gezondheid

Totaal Programma Gezondheid *(bedragen in duizenden euro's)*

130219

	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil begroting - realisatie	
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)				
Jeugdgezondheidszorg 0-18	11.083	11.884	-801	
Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	3.198	3.657	-459	
Bewaken publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crisis	44	55	-10	
Toezicht houden	521	519	2	
Onderzoek, kennis en advies	1.068	1.165	-97	
Totaal lasten	**15.914**	**17.280**	**-1.366**	
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)				
Jeugdgezondheidszorg 0-18	1.566	2.267	701	
Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	2.044	2.399	355	
Bewaken publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crisis	0	2	2	
Toezicht houden	640	669	29	
Onderzoek, kennis en advies	179	330	150	
Totaal baten programma	**4.430**	**5.667**	**1.237**	
Baten (gemeentelijke bijdragen)				
Jeugdgezondheidszorg 0-18	9.517	9.517	0	
Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	1.154	1.154	0	
Bewaken publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crisis	44	44	0	
Toezicht houden	-119	-119	0	
Onderzoek, kennis en advies	888	888	-0	
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	**11.484**	**11.484**	**-0**	
Totaal baten	**15.914**	**17.151**	**1.237**	
Saldo van baten en lasten	**0**	**-129**	**-129**	**N**
Toevoegingen aan reserves	0	4	4	
Onttrekkingen aan reserves	0	88	88	
Gerealiseerde resultaat	**0**	**-46**	**-46**	**N**

De belangrijkste verklaring voor de afwijking van de lasten zijn hogere personeelslasten, onder andere door inhalen achterstand als gevolg van dienstverlening aan statushouders en asielzoekerszorg en de doorontwikkeling van de GGD.

De belangrijkste verklaring voor de afwijkingen van de baten zijn:

- Extra inkomsten RVP;
- Extra inkomsten voorzorg, asielzoekerszorg en statushouders;
- Extra inkomsten door stijgende vraag consulten en toename vaccinaties.

6.3.2. Programma Veiligheid: Risicobeheersing

Totaal Programma Veiligheid: Risicobeheersing *(bedragen in duizenden euro's)*

130219

	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil begroting - realisatie
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)			
Ruimtelijke veiligheid	301	303	-2
Industriële veiligheid	125	82	43
Bouw veiligheid	452	430	22
Gebruiksveiligheid	1.480	1.526	-46
Onderzoek en beleid	320	345	-25
Totaal lasten	**2.679**	**2.686**	**-7**
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)			
Ruimtelijke veiligheid	156	168	13
Industriële veiligheid	122	187	65
Bouw veiligheid	112	114	2
Gebruiksveiligheid	33	53	20
Onderzoek en beleid	39	40	1
Totaal baten programma	**462**	**562**	**100**
Baten (gemeentelijke bijdragen)			
Ruimtelijke veiligheid	145	145	0
Industriële veiligheid	3	3	0
Bouw veiligheid	340	340	0
Gebruiksveiligheid	1.448	1.448	0
Onderzoek en beleid	281	281	0
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	**2.217**	**2.217**	**0**
Totaal baten	**2.679**	**2.779**	**100**
Saldo van baten en lasten	**0**	**93**	**93 V**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	**0**	**93**	**93 V**

Het resultaat van € 93.000 voordelig is exclusief het toegerekende resultaat van de overhead.voordelig is exclusief de toegerekende overhead. De belangrijkste verklaring voor de afwijkingen van de lasten is: per saldo hogere personeelslasten als gevolg van meer inhuur. De realisatie van de baten wijkt af door hogere ontvangen subsidies. Een meer gedetailleerde toelichting staat in paragraaf 2.2.

6.3.3. Programma Veiligheid: Basisbrandweerzorg

Totaal Programma Veiligheid: Basisbrandweerzorg *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil begroting - realisatie	
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)				
Incidentbestrijding	9.816	11.452	-1.636	
Vakbekwaamheid, materieel en (beleids)ontwikkeling	14.510	14.511	-1	
Totaal lasten	**24.326**	**25.962**	**-1.637**	
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)				
Incidentbestrijding	1.828	2.334	506	
Vakbekwaamheid, materieel en (beleids)ontwikkeling	2.030	2.257	227	
Totaal baten programma	**3.858**	**4.591**	**734**	
Baten (gemeentelijke bijdragen)				
Incidentbestrijding	7.988	7.988	0	
Vakbekwaamheid, materieel en (beleids)ontwikkeling	12.480	12.480	0	
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	**20.468**	**20.468**	**0**	
Totaal baten	**24.326**	**25.060**	**734**	
Saldo van baten en lasten	**0**	**-903**	**-903**	**N**
Toevoegingen aan reserves	0	106	106	
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	
Gerealiseerde resultaat	**0**	**-1.009**	**-1.009**	**N**

Het resultaat van € 1.009.000 nadelig is exclusief het toegerekende resultaat van de overhead. De hogere lasten worden met name veroorzaakt door hogere vrijwilligerskosten, personeels- en piketkosten, met name door de stijging van het aantal inzetten en vergoede opleidingsuren, en het vermijden van overtredingen arbeidstijdenwet beroepsdienst. Daarnaast hogere personeelskosten als gevolg van extra inhuur instructeurs, inhuur specifieke deskundigheid bij complexe inkooptrajecten en vervanging bij langdurige ziekte. Ook hogere kosten als gevolg van de nabetaling werkgeverspremie zorgverzekeringswet 2017 en 2018 en de noodzakelijke externe ondersteuning bij personele aangelegenheden en operationele grenzen. Hiertegenover is er sprake van een voordeel op de materiële kosten op inkoop en hogere opbrengst bij de verkoop van het afgeschreven materiaal. Een meer gedetailleerde toelichting staat in paragraaf 2.3.

6.3.4. Programma Veiligheid: Crisisbeheersing

Totaal Programma Veiligheid: Crisisbeheersing *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil begroting - realisatie
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)			
Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking (incl. GHOR)	2.404	2.500	-96
Gemeentelijke processen	686	639	47
Meldkamer	1.491	1.739	-248
Totaal lasten	**4.581**	**4.877**	**-296**
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)			
Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking (incl. GHOR)	440	611	171
Gemeentelijke processen	100	94	-6
Meldkamer	342	1.237	895
Totaal baten programma	**883**	**1.942**	**1.059**
Baten (gemeentelijke bijdragen)			
Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking (incl. GHOR)	1.964	1.964	0
Gemeentelijke processen	565	565	0
Meldkamer	1.094	1.094	0
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	**3.623**	**3.623**	**0**
Totaal baten	**4.505**	**5.565**	**1.059**
Saldo van baten en lasten	**-76**	**687**	**763 V**
Toevoegingen aan reserves	50	624	574
Onttrekkingen aan reserves	126	31	-95
Gerealiseerde resultaat	**0**	**94**	**94 V**

Het resultaat van € 94.000 voordelig is exclusief het toegerekende resultaat van de overhead. De belangrijkste verklaringen voor de afwijkingen van de lasten zijn:

- hogere personeelslasten;
- lagere kosten opleiden, trainen en oefenen en operationeel optreden;
- enkele voordelen op materiële kosten en
- extra storting in reserve Transitiekosten schaalvergroting meldkamer.

De belangrijkste verklaring voor de afwijkingen van de baten is hoger ontvangen subsidie opleiden en oefenen GHOR.
Een meer gedetailleerde toelichting staat in paragraaf 2.4.

6.3.5. Overhead

Totaal Overhead *(bedragen in duizenden euro's)*

	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil begroting - realisatie
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)			
Overhead	14.380	14.152	229
Totaal lasten	**14.380**	**14.152**	**229**
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)			
Overhead	1.870	1.814	-56
Totaal baten overhead	**1.870**	**1.814**	**-56**
Baten (gemeentelijke bijdragen)			
Overhead	12.687	12.687	0
Totaal baten gemeentelijke bijdragen	**12.687**	**12.687**	**0**
Totaal baten	**14.557**	**14.501**	**-56**
Saldo van baten en lasten	**177**	**349**	**173 V**
Toevoegingen aan reserves	236	232	-4
Onttrekkingen aan reserves	59	96	37
Gerealiseerde resultaat	**-0**	**214**	**214 V**

De realisatie van de lasten laat zowel voordelen als nadelen zien. Voordelen hebben te maken met minder bestedingen bij salariskosten, opleidingen, innovatie, kapitaallasten (ICT en DIV) en kantoorkosten. Nadelen houden verband met extra inhuur voor diverse huisvestingprojecten, hogere kosten informatiebeveiliging, hogere storting onderhoudsvoorziening en hogere kosten WW-uitkeringen.
Een meer gedetailleerde toelichting staat in paragraaf 2.5.

6.3.6. Onvoorzien

De Veiligheidsregio heeft geen post onvoorzien opgenomen in de begroting 2018.

6.3.7. Overzicht incidentele baten en lasten

In de hierna volgende overzichten staat een samenvatting van de incidentele afwijkingen ten opzichte van de begroting wat betreft de baten en de lasten.

Incidentele baten *(bedragen in duizenden euro's)*

Omschrijving		
Veiligheid: doorbelasting personele lasten FLO-overgangsrecht naar gemeenten	531	V
Veiligheid: overige baten en financiering FLO-overgangsrecht	164	V
Veiligheid: eenmalige bijdrage landelijke meldkamerorganisatie	500	V
Veiligheid: baten subsidie IOV 2018	116	V
Veiligheid: baten overige subsidies 2018	105	V
Veiligheid: incidentele baten verkoop materieel (o.a. vervanging ademlucht)	252	V
Gezondheid: statushouders en adolescenten	180	V
Gezondheid: baten projecten voorzorg / CJG	100	V
Gezondheid: massavaccinatie Men ACWY	65	V
Totaal	**2.013**	**V**

Incidentele lasten *(bedragen in duizenden euro's)*

Omschrijving		
Veiligheid: personele lasten FLO-overgangsrecht	695	N
Veiligheid: storting eenmalige bijdrage meldkamerorganisatie in de reserve meldkamer	500	N
Veiligheid: afwaardering i.v.m. vervanging voorraad ademlucht	385	N
Veiligheid: nabetaling ZVW premies 2017	214	N
Gezondheid: inhuur extra capaciteit	392	N
Gezondheid: statushouders en adolescenten	145	N
Gezondheid: terugbetaling M&G opleidingen	80	N
Overhead: inhuur ICT en gebouwenbeheer	137	N
Totaal	**2.548**	**N**

Voor een verdere onderbouwing op programmaniveau zie 6.3.1 tot en met 6.3.6.

<u>Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid</u>
De baten en lasten op programmaniveau overschrijden de baten en lasten in de begroting na wijziging. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de systematiek van het opstellen van de jaarrekening. De baten en lasten in de begroting na wijziging zijn deels gesaldeerd. In de jaarrekening zijn de werkelijke baten en lasten opgenomen. Formeel leidt dit tot een begrotingsonrechtmatigheid. Met het vaststellen van de jaarverantwoording wordt dit door het Algemeen Bestuur goedgekeurd.

In het saldo van baten en lasten per programma is geen sprake van een overschrijding.

6.3.8. Wet Normering Topinkomens

Uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) moet de bezoldiging van alle topfunctionarissen worden verantwoord, ook als de norm niet is overschreden. Dit geldt ook voor externe topfunctionarissen, ongeacht de duur van het dienstverband c.q. de periode van inhuur.

Het bezoldigingsmaximum uit hoofde van de WNT 2018 voor de leidinggevende topfunctionarissen bedraagt € 189.000 en wordt niet overschreden. De norm uit hoofde van de WNT 2018 voor de voorzitter en de leden van het Algemeen Bestuur bedraagt 15% van het WNT-maximum (€ 28.350), respectievelijk 10% van het WNT-maximum (€ 18.900) en wordt niet overschreden.

WNT - 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking *(bedragen in hele euro's)*

	J. Rooijmans	R. Verwiel	R. Verwiel
Functiegegevens	Secretaris Algemeen Bestuur Algemeen Directeur	Interim-directeur	Adjunct-directeur Concerncontroller
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 t/m 31-12	N.v.t.	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	N.v.t.	1,00
Dienstbetrekking?	Ja	N.v.t.	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	140.378	N.v.t.	111.288
Beloningen betaalbaar op termijn	18.608	N.v.t.	18.172
Subtotaal	*158.986*	*N.v.t.*	*129.460*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	N.v.t.	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	158.986	N.v.t.	129.460
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017	**J. Rooijmans**	**R. Verwiel**	**R. Verwiel**
Functiegegevens	Secretaris Algemeen Bestuur Algemeen Directeur	Interim-directeur	Adjunct-directeur Concerncontroller
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-08 t/m 31-12	15-05 t/m 31-07	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	57.403	21.887	57.271
Beloningen betaalbaar op termijn	7.228	3.314	6.503
Subtotaal	*64.631*	*25.201*	*63.774*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	75.871	38.679	N.v.t.
Totale bezoldiging	64.631	25.201	63.774

De leden van het Algemeen Bestuur van de VRLN ontvangen vanuit de VRLN geen bezoldiging uit hoofde van hun functie.

WNT - 1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

190219

Naam topfunctionaris	Functie (bij de VRLN)	Functie
A. Scholten	Voorzitter Algemeen Bestuur Voorzitter Dagelijks Bestuur	Burgemeester gemeente Venlo
P. Dassen -Housen	Lid Algemeen Bestuur	Burgemeester gemeente Beesel
M. Pelzer	Lid Algemeen Bestuur	Burgemeester gemeente Bergen (Lb.)
J. Hessels	Lid Algemeen Bestuur	Burgemeester gemeente Echt-Susteren
P. de Koning	Lid Algemeen Bestuur Lid Dagelijks Bestuur	Burgemeester gemeente Gennep
C.C. Leppink - Schuitema	Lid Algemeen Bestuur	Burgemeester gemeente Horst aan de Maas
B.M.T.J. Op de Laak	Lid Dagelijks Bestuur	Wethouder gemeente Horst aan de Maas
A. Verhoeven	Lid Algemeen Bestuur Lid Dagelijks Bestuur	Burgemeester gemeente Leudal
S. Strous	Lid Algemeen Bestuur	Burgemeester gemeente Maasgouw
A.C.H. Smeets - Palmen	Lid Dagelijks Bestuur*	Wethouder gemeente Maasgouw
W. Gradisen	Lid Algemeen Bestuur	Burgemeester gemeente Mook en Middelaar
H. Evers	Lid Algemeen Bestuur	Burgemeester gemeente Nederw eert
W. Delissen -van Tongerlo	Lid Algemeen Bestuur	Burgemeester gemeente Peel en Maas
M. de Boer -Beerta	Lid Algemeen Bestuur	Burgemeester gemeente Roerdalen
M.J.D. Donders - De Leest	Lid Algemeen Bestuur Lid Dagelijks Bestuur	Burgemeester gemeente Roermond
M.A.J. Smitsmans - Burhenne	Lid Dagelijks Bestuur	Wethouder gemeente Roermond
J. Gilissen	Lid Algemeen Bestuur	Burgemeester gemeente Venray
J. Heijmans	Lid Algemeen Bestuur	Burgemeester gemeente Weert
P. Sterk	Lid Dagelijks Bestuur*	Wethouder gemeente Weert

Zowel de leden van het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur zijn allen voor een periode langer dan 13 maanden bestuurslid van de Veiligheidsregio Limburg-Noord, met uitzondering van mevrouw C. Leppink-Schuitema (sinds december 2017) en de heer P. Sterk. De heer Sterk is sinds juni 2018 lid van het Dagelijks Bestuur als opvolger van mevrouw J. Smeets-Palmen.

6.4 Sisa-bijlage bij de jaarrekening

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

JenV	**A2**	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** **Veiligheidsregio's**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: A2 / 01*	
			€ 6.692.655	

6.5 Bijlage met gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld is in 2018 voor het eerst opgenomen in de jaarverantwoording. Dit naar aanleiding van een wijziging in de verslaggevingsvoorschriften die moet leiden tot een betere vergelijkbaarheid van financiële cijfers tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

De Veiligheidsregio Limburg-Noord dient als gemeenschappelijke regeling de baten op het taakveld overhead te verdelen naar de overige taakvelden. Deze verdeling is uitgevoerd op basis van de verhouding van de gemeentelijke bijdragen van de betreffende programma's.

Het taakveld Crisisbeheersing en Brandweer is opgebouwd uit de drie programma's Veiligheid. Het taakveld Volksgezondheid betreft het programma Gezondheid, met uitzondering van het programmaonderdeel Toezicht houden. Dit programmaonderdeel valt onder het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie.

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld *(bedragen in duizenden euro's)*

110419

Taakvelden gemeenten		Gerealiseerde baten	Gerealiseerde lasten
0.	**Bestuur en Ondersteuning**		
0.4	Overhead	0	14.383
Subtotaal taakveld Bestuur en Ondersteuning		**0**	**14.383**
1.	**Veiligheid**		
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	43.595	34.256
Subtotaal Veiligheid		**43.595**	**34.256**
6.	**Sociaal Domein**		
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	550	519
Subtotaal Sociaal Domein		**550**	**519**
7.	**Volksgezondheid en Milieu**		
7.1	Volksgezondheid	21.125	16.765
Subtotaal Volksgezondheid en Milieu		**21.125**	**16.765**
Totaal		**65.270**	**65.923**

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2018 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord te Venlo gecontroleerd.

Naar ons oordeel
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord per 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol.

De jaarrekening bestaat uit:
- de balans per 31 december 2018;
- het overzicht en toelichting van baten en lasten over 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord op 16 december 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening”.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 650.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2018.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 163.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:
- de programmarekening;
- de financiële paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het BBV en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het controleprotocol.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord op 16 december 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht, 12 april 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA

Lijst van afkortingen

ACGZ	Algemeen commandant geneeskundige zorg
Arbo	Arbeidsomstandigheden
ASG	Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg
AZLN	Ambulancezorg Limburg-Noord
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten
BDuR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BHV	Bedrijfshulpverlening
BMR	Bof, mazelen en rode hond
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BTW	Belasting over de Toegevoegde Waarde
CBs	Centraal Bureau voor de Statistiek
CMA	Centraal Meld- en Actiepunt
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CoPI	Commando Plaats Incident
CPB	Centraal Plan Bureau
CPI	Consumentenprijsindex
eHRM	elektronisch Human Resource Management
FLO	Functioneel Leeftijds Ontslag
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
HIN-HON	Hoofd Informatie - Hoofd Ondersteuning
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HPV	Humaan Papillomavirus
IBGS	Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IFV	Instituut Fysieke Veiligheid
IKB	Individueel Keuze Budget
IMOC	Index materiële overheidsconsumptie
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
Men	Meningokokken
MIK	Multidisciplinaire Informatie kaart
MOTO	Multi Opleiden Trainen & Oefenen
OT/BT	Operationeel Team / Beleidsteam
Prio	Prioriteit
PSH	Psychosociale hulpverlening
PTSS	Post traumatische stress stoornis
RBOP	Repressief brandweerorganisatieplan
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RUD	Regionale Uitvoerings Dienst
RVP	Rijksvaccinatieprogramma

SI-2T	Snel Interventie Voertuig
SOA	Seksueel Overdraagbare Aandoening
TBC	Tuberculose
TGB	Terrorismegevolgbestrijding
TS	Tankautospuit
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VIC	Veiligheids Informatie Centrum
VMO	Vakbekwaamheid, materieel en ontwikkeling
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VRZL	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
Wpg	Wet publieke gezondheid
WVD	Waarschuwings- en Verkenningsdienst
WW	Werkloosheidswet
Zvw	Zorgverzekeringswet